

Observatori de la vinya, el vi i el cava

INFORME núm. 3

setembre 2012

INTRODUCCIÓ

1. CONSUM DE VI
2. COMERÇ EXTERIOR
3. COMERCIALIZACIÓ DE LES DO CATALANES
4. EVOLUCIÓ DE PREUS AL CONSUM
5. RECULL D'ARTICLES CIENTÍFICS: MÀRQUETING AGROALIMENTARI DEL PRODUCTE VI

Informe sobre el sector vitivinícola a Catalunya Setembre 2012

Autors:

Cristina Escobar (CREDA – UPC – IRTA) (crisrina.escobar@upc.edu)

Lluc Mercadé Romeu (CREDA – UPC – IRTA)

(lluc.mercade.romeu@upc.edu)

José M Gil (CREDA – UPC – IRTA) (chema.gil@upc.edu)

Coordinador:

Xoán Elorduy (INCAVI) (xoan.elorduy@gencat.cat)

Amb la col·laboració de:

Francesc Reguant (DAAM) (freguant@gencat.cat)

ÍNDEX DE CONTINGUTS

I: CONSUM DE VI

Consum de vi en volum

Consum de vi en valor

II: COMERÇ EXTERIOR

Comerç exterior de vi total a Catalunya i a Espanya

Comerç exterior a Catalunya segons tipologia de vi

Índex d'avantatge comparatiu revelat

III: COMERCIALIZACIÓ DE LES DO CATALANES

Comercialització al Mercat Estatal

Comercialització al Mercat Exterior: Quantitats comercialitzades i
Destinacions

Comercialització Total: Orientació comercial i Quantitats
comercialitzades

IV: EVOLUCIÓ DE PREUS AL CONSUM

Preus en Establiments Comercials d'Alimentació

V: RECULL D'ARTICLES CIENTÍFICS: MÀRQUETING AGROALIMENTARI DEL PRODUCTE VI

Introducció

Aquest informe correspon a la dinovena publicació de l'Observatori de la vinya, el vi i el cava, després de cinc anys en funcionament.

En aquest informe, els blocs I, II i III donen continuïtat a [l'informe 3/2011](#). En aquests blocs s'actualitzen les estadístiques de consum, comerç exterior i comercialització de les denominacions d'origen catalanes. En l'any 2011 continua la tendència a la baixa en les quantitats de vi consumides, causada principalment per la davallada en el consum de vi de taula. No obstant, el consum en valor econòmic presenta unes xifres més optimistes, experimentant un lleuger increment respecte el 2010.

La balança comercial de vi a Catalunya, en el 2011, experimenta un canvi de tendència respecte a l'any anterior com a conseqüència d'un elevat increment en les importacions de vi. Així mateix es redueix també la taxa de cobertura i l'IACR (índex d'avantatge comparatiu revelat). La proporció de vi importat procedent d'Itàlia, així com la proporció de vi importat aromatitzat, també experimenten increments rellevants. En aquest sentit, es deduïble que el canvi observat en les importacions ha vingut produït per una gran entrada de vi aromatitzat procedent d'Itàlia.

En el bloc IV es presenta l'observació dels preus de vi i cava embotellat en establiments comercials, tal i com s'estableix periòdicament. Els resultats posen de manifest com els preus al consum pel conjunt de productes es redueixen lleugerament respecte a l'any anterior (setembre del 2011). No obstant, si es comparen els preus del mes de setembre respecte els de juny del 2012, s'observa un increment del 3,9%. Aquest increment pot haver vingut motivat per la pujada del IVA de 3 punts percentuals efectuada a partir del dia 1 de setembre.

Per finalitzar, en un cinquè bloc, es presenten una sèrie d'articles científics recentment publicats en relació amb les preferències del consumidor de vi.

Xoán Elorduy

Responsable Tècnic de l'Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava

BLOC I: CONSUM DE VI

Consum de vi en volum

En el període 2003-2011, el **consum de vi a les llars catalanes** es situa, de mitjana, en **14,91 litres per càpita**, per sobre de la mitjana espanyola, que pren valors de 10,45 litres per càpita (*MARM*) (figures 1 i 2).

A Catalunya, el consum de vi total a la llar en l'any 2011, continua mantenint una tendència a la baixa. Respecte l'any 2010, existeix una davallada del 3,2%.

Paral·lelament, a Espanya, el consum de vi a la llar també continua disminuint, experimentant una davallada de l'1,5%, respecte el 2010.

Tanmateix, a Catalunya, l'única categoria de vi que disminueix el seu consum i que fa disminuir el consum total de vi, és el vi de taula, que es redueix en un 7,5% respecte el 2010, mantenint la seva tendència pronunciada a la baixa.

La resta de categories incrementen el seu consum. L'increment més notable ha estat en la categoria d'altres vins (72,2%), seguida dels escumosos (15,8%), que trenquen amb una tendència baixista continuada durant els darrers tres anys. Finalment, el vi tranquil amb DO manté força estable el seu consum (0,3%) (figura 1).

En el conjunt de l'Estat, totes les categories de vins experimenten un decrement lleuger – moderat respecte el 2010. Únicament, la categoria de vi escumós recupera part del perdut en el 2010, amb un increment del 6,9% (figura 2).

Fig.1
Demanda de vins a la llar a Catalunya (Litres per càpita)
Font: MARM

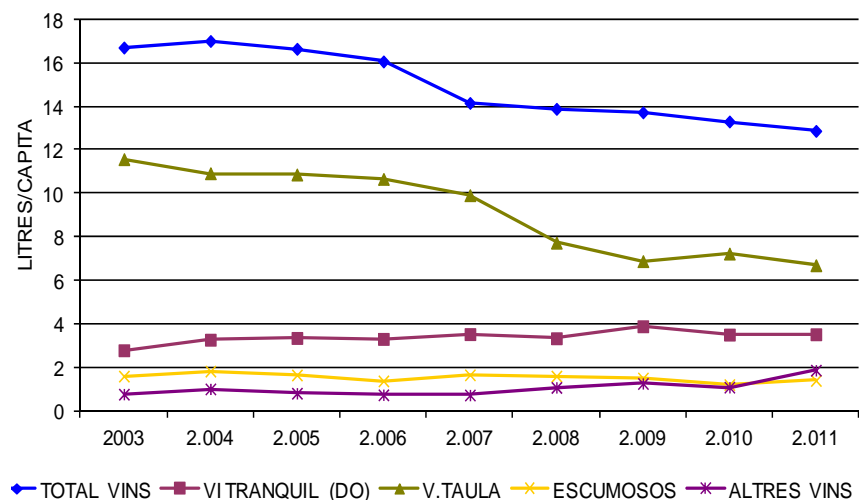
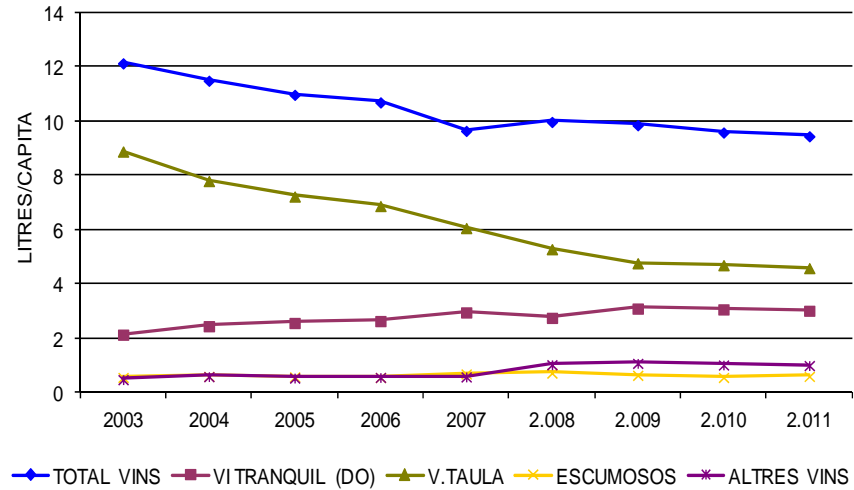

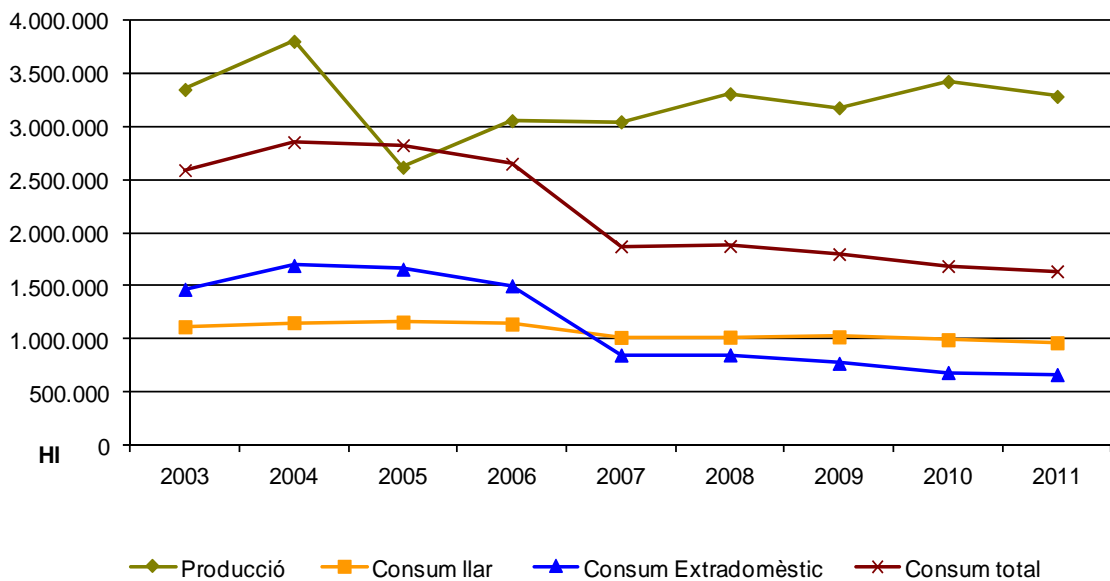
Fig.2
Demanda de vins a la llar a l'Estat Espanyol (Litres per càpita)
 Font: MARM

Les dades de consum (total, extradomèstic i a la llar) i de producció de vi a Catalunya, expressades en volum a la figura 3, posen de manifest com, per a Catalunya, les exportacions de vi són fonamentals per tal d'absorbir les nostres produccions. A més a més, creix la importància de les exportacions, a conseqüència d'una disminució continuada en el consum intern, acompanyada d'unes produccions amb una tendència a l'alça.

Pel que fa al consum extradomèstic de vi a Catalunya, es realitza una estimació a partir de l'obtingut pel conjunt de l'Estat espanyol, ja que per a Catalunya, aquesta informació no està disponible. A més a més, les proporcions de consum extradomèstic en l'any 2011 tampoc no estan disponibles pel conjunt de l'Estat, pel que s'han suposat idèntiques a les del 2010.

Fig.3
Producció i consum de vi a Catalunya (Hectolitres)
 Font: elaboració pròpia a partir de dades del MARM i DAAM.
 Nota: En el 2007, el MARM modifica la metodologia per determinar el consum extradomèstic

Consum de vi en valor

A la figura 4 es mostra la tendència en el consum de vi a la llar a Catalunya expressada en valor.

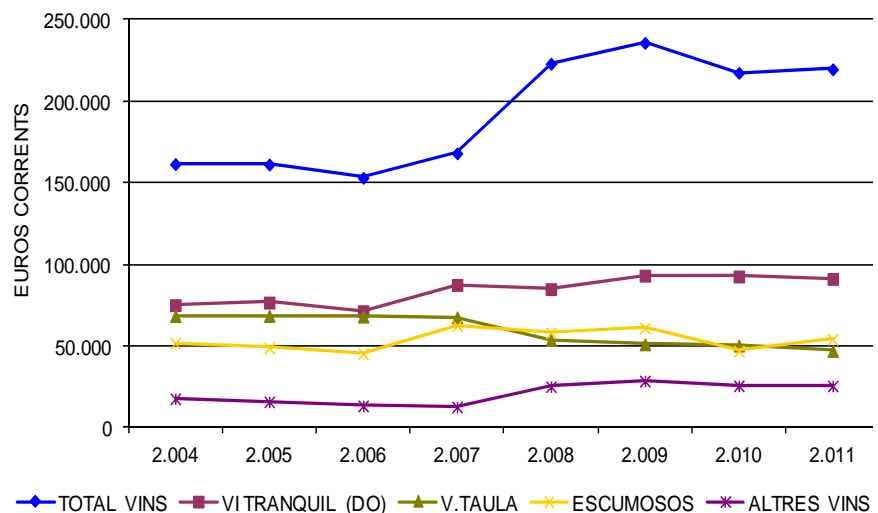
Com s'observa, a partir del 2006, la despesa de vins a Catalunya ha mantingut una tendència creixent, que cau en l'any 2010 però que es recupera lleugerament en el 2011, amb un increment de l'1,0%.

El vi tranquil amb DO és la categoria de vins que major valor aporta al conjunt de vins. Aquesta categoria creix sostingudament fins l'any 2010 que cau lleugerament. Aquesta tendència a la baixa es manté en l'any 2011, amb una reducció de l'1,8%, respecte a l'any anterior.

La següent categoria de vins que més aporta al conjunt de la despesa en vins a la llar a Catalunya és el vi escumós. Els escumosos passen a ocupar –per primera vegada en la sèrie observada– la segona posició en importància per davant del vi sense DO. Aquest canvi en el posicionament es deu a un increment notable del vi escumós (15,2% respecte el 2010), acompanyat de la davallada continuada que experimenta el vi sense DO (-6,5%).

Els altres vins, contràriament al que succeeix amb el seu volum consumit, experimenten una lleugera davallada respecte el 2010 (-0,5%).

Fig.4
Demanda de vins a la llar a Catalunya. Euros corrents. Base 2006.
Font: MARM

BLOC II: COMERÇ EXTERIOR

Comerç Exterior de vi total. A Catalunya i a Espanya.

En aquest apartat es presenten les exportacions i importacions de vi catalanes i espanyoles pel període 2004 – 2011. No obstant, s'ha de tenir en compte que els valors obtinguts per l'any 2011 són provisionals. Per tant, les comparacions que es realitzin s'han de prendre amb la cautela corresponent.

En el 2011, el comerç exterior de vi a Catalunya experimenta canvis considerables respecte a l'any anterior, sobretot pel que fa a les importacions. Aquestes, incrementen en una gran proporció, concretament, del 167,5%. D'altra banda, les exportacions de vi catalanes mantenen la tendència a l'alça experimentada en el 2010, amb un increment del 4,7%.

A l'Estat espanyol, les tendències són similars a les observades a Catalunya. Tanmateix, l'increment en les exportacions és superior (14,7%) i l'augment en les importacions és més suau (71,1%) (figura 5).

Conseqüentment, en el 2011, la balança comercial de vi a Catalunya experimenta una davallada respecte el 2010, concretament del 13,3% (figura 6). De la mateixa manera, l'evolució expressada es manifesta en una davallada considerable de la taxa de cobertura¹ catalana, que es divideix en més de la meitat respecte l'any anterior, assolint valors similars als obtinguts en els anys 2006 i 2007 (401,5%) (figura 7).

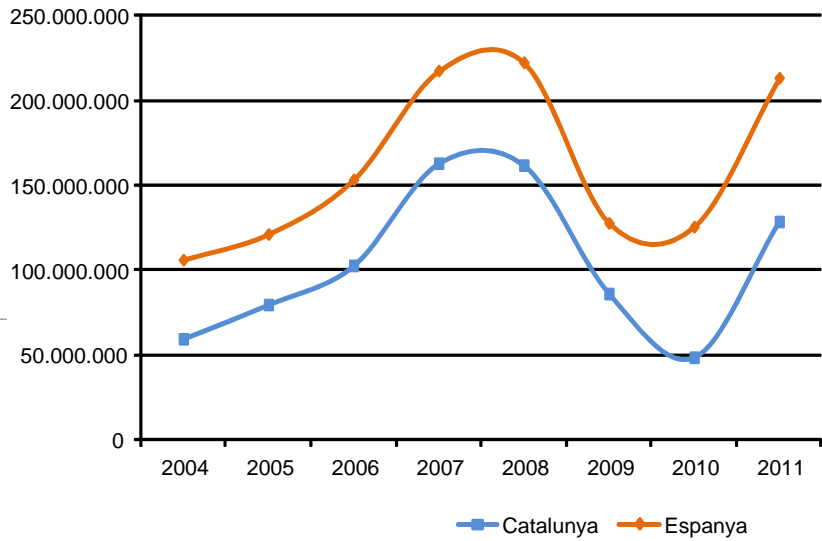
Al conjunt de l'Estat espanyol, l'increment de les exportacions supera l'increment de les importacions en valor, amb un conseqüent increment de la balança comercial (10,0%). Tanmateix, taxa de cobertura es redueix considerablement, assolint un valor del 981,6% (figures 6 i 7).

¹ Percentatge d'importacions que poden pagar-se amb les exportacions realitzades durant un mateix període de temps

Fig.5
Evolució del comerç exterior vinícola a Catalunya i a Espanya. Període 2004-2011. (Dades en euros constants. Base 2006)

Font: Datacomex
 Nota: Les dades del 2011 són provisionals

a) Importacions

b) Exportacions

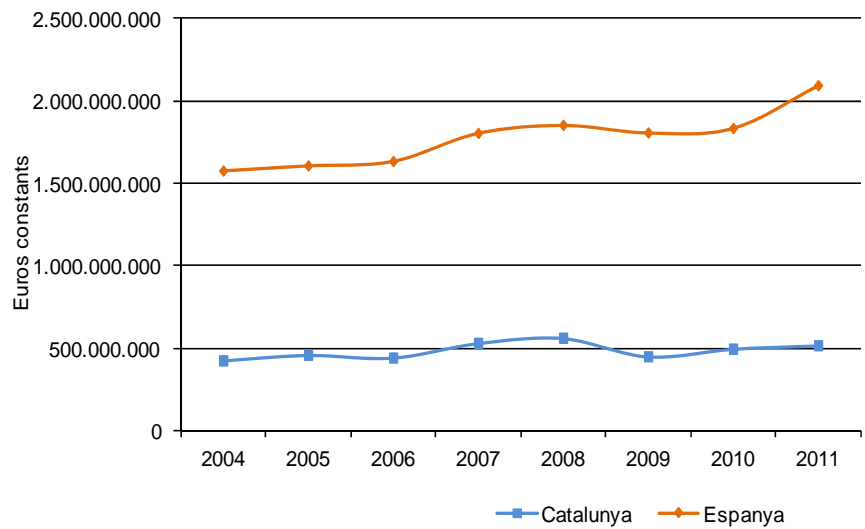

Fig.6
Evolució de la balança comercial pel sector vitivinícola a Catalunya i a Espanya. Període 2004-2011. (Dades en euros constants. Base 2006)

Font: Datacomex
 Nota: Les dades del 2011 són provisionals

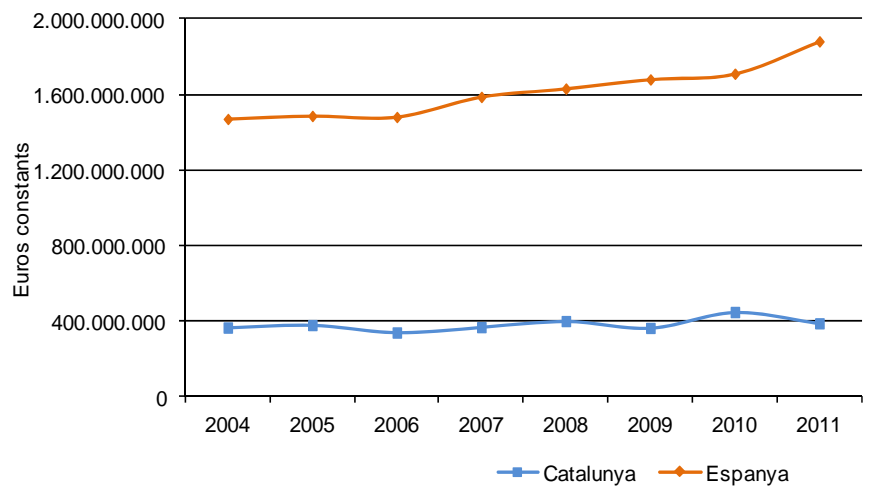
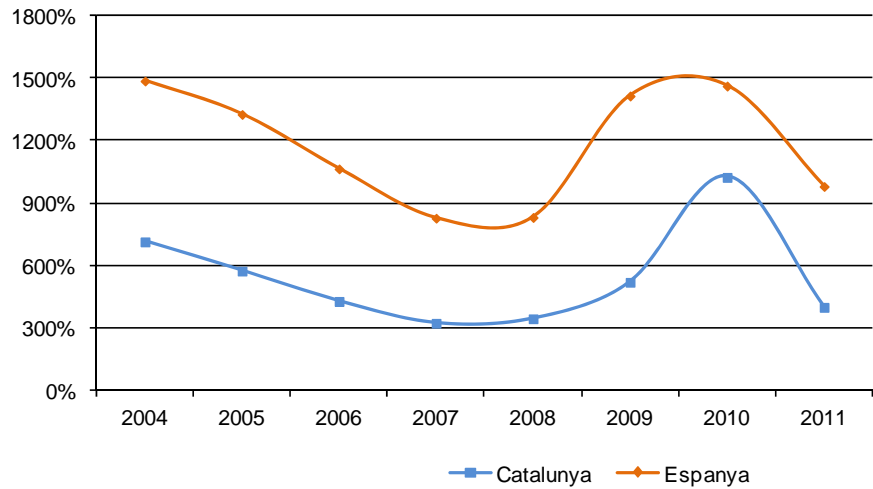

Fig.7
Evolució de la taxa de cobertura a Catalunya i a Espanya. Període 2004-2011.

Font: Datacomex
Nota: Les dades del 2011 són provisionals

L'origen de les importacions catalanes és principalment europeu. Concretament, italià i francès. No obstant, en l'any 2011, malgrat que aquests països continuen sent el principal origen de les importacions catalanes, s'observa un canvi significatiu: **la proporció que concentra Itàlia es duplica respecte el 2010**, i passa a concentrar el 76,3% de les importacions de vi catalanes (figura 8).

Conseqüentment el pes relatiu de la resta de països disminueix. **França**, el segon país d'origen del vi importat a Catalunya, representa, en el 2011, únicament l'11,9%; mentre que **Portugal**, el tercer país en importància, també redueix la seva proporció, i es situa en el 4,8%.

Pel que fa a les **importacions espanyoles de vi**, es repeteix el fenomen observat a Catalunya. No obstant, en aquest cas es dona d'una manera més suau. **Itàlia** incrementa la seva proporció, concentrant en el 2011, el 54,7% de les importacions de vi espanyoles. Conseqüentment, la resta de països redueixen la seva proporció. **França** ocupa la segona posició, amb un 31,7% de les importacions, seguida de **Portugal** (6,1%) (figura 9).

Fig.8

**Importacions catalanes.
Distribució percentual
per països segons
valor monetari.
Anys 2004 al 2011.**

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex

Nota: Les dades del 2011 són provisionals

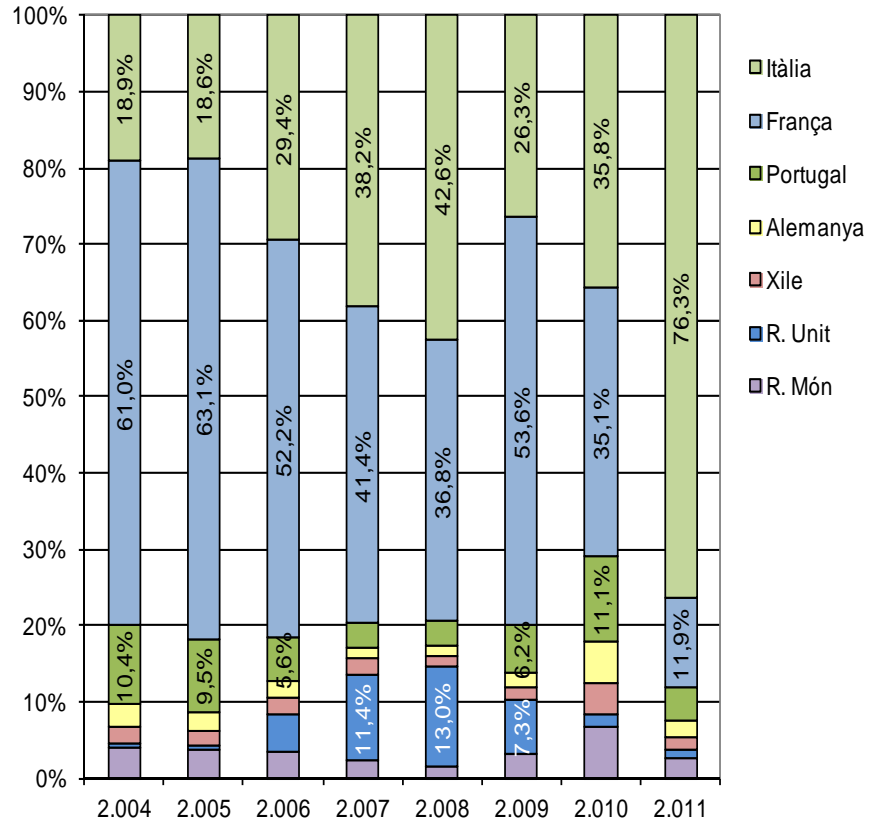
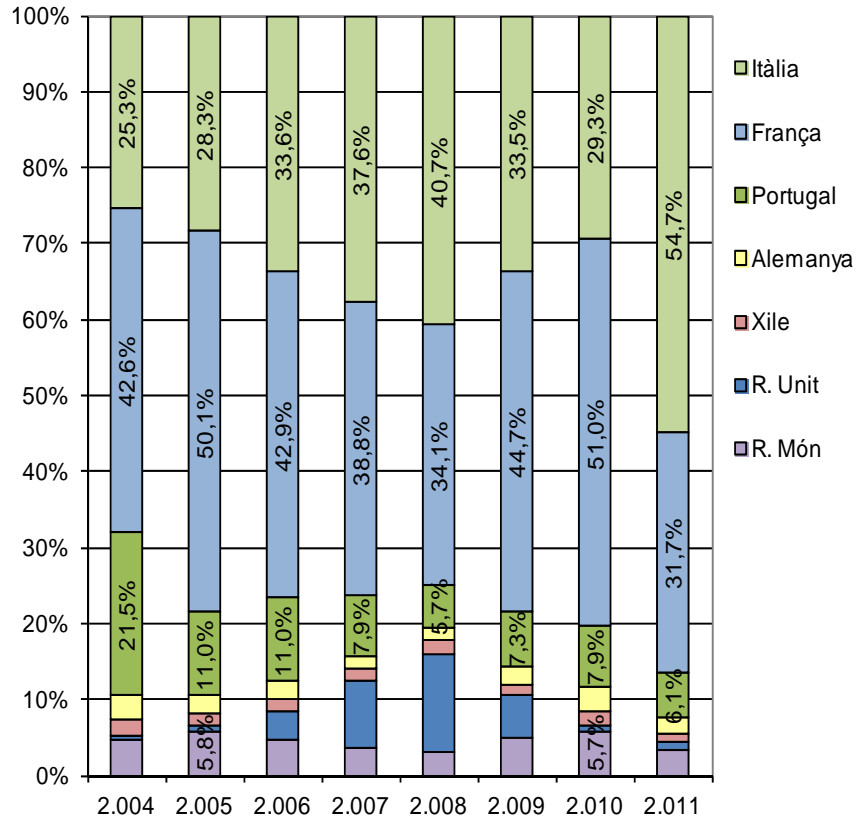

Fig.9

**Importacions espanyoles.
Distribució percentual
per països segons
valor monetari.
Anys 2004 al 2011.**

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex

Nota: Les dades del 2011 són provisionals

Les exportacions de vi, tant catalanes com espanyoles, es distribueixen entre un major nombre de països que les importacions.

El principal mercat per a les exportacions catalanes de vi és Alemanya que, malgrat la reducció contínua de la proporció que representa en el conjunt d'exportacions de vi catalanes, en el 2011, presenta un increment de 0,5 punts percentuals respecte el 2010. En l'any 2011, aquesta proporció assoleix el 23,5%. (figura 10). En valor econòmic també s'observa un increment, concretament, del 7,0%, situant-se en 129.874 milers d'Euros.

Segueixen en ordre d'importància els Estats Units i el Regne Unit, que absorbeixen, en el 2011, un 12,2% i un 11,0% de les exportacions catalanes, respectivament.

El quart país en importància és Bèlgica, que augmenta la seva proporció respecte el 2010, concentrant el 9,6% de les exportacions catalanes, i augmentant un 9,2% el valor econòmic de les seves compres.

En cinquè lloc es posiciona el Japó, que incrementa les seves importacions en valor econòmic, generant una tendència a l'alça en la sèrie observada.

La distribució geogràfica de les exportacions espanyoles és similar a l'observada a Catalunya, sobretot pel que fa als principals països (figura 11).

Alemanya és el principal país importador, absorbint, en el 2011, el 15,4% de les exportacions espanyoles de vi, proporció que segueix una continuada tendència a la baixa. Segueix el Regne Unit, amb una proporció del 13,9% i, els Estats Units i França (9,9% i 7,8%, respectivament).

Fig.10

Exportacions catalanes. Distribució percentual per països segons valor monetari. Anys 2004 al 2011.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex

Nota: Les dades del 2011 són provisionals

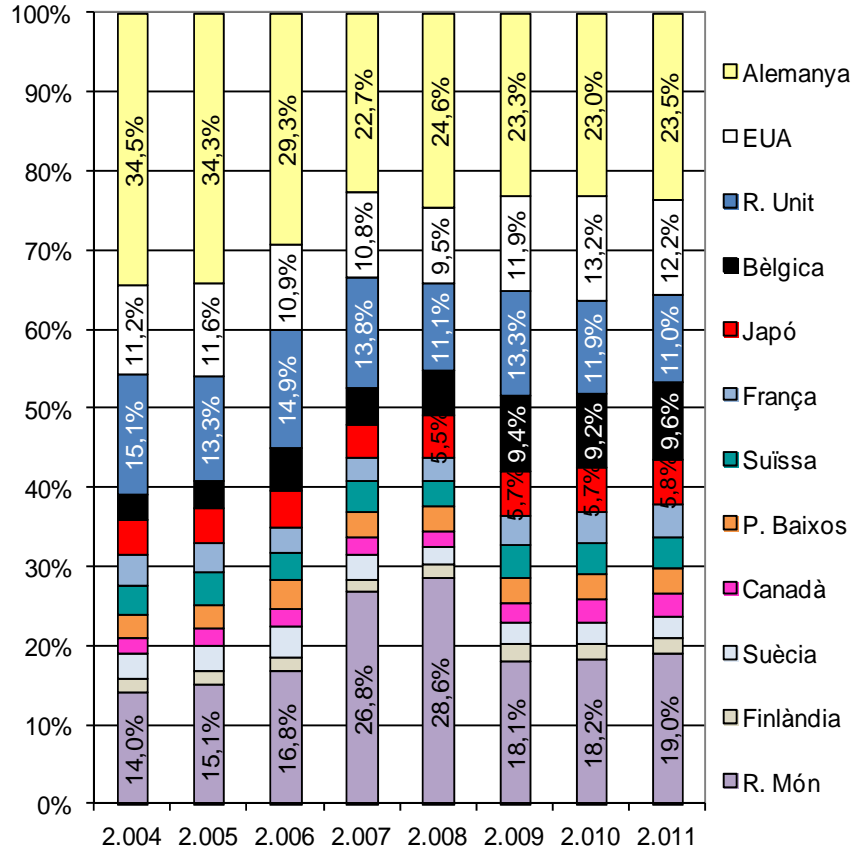
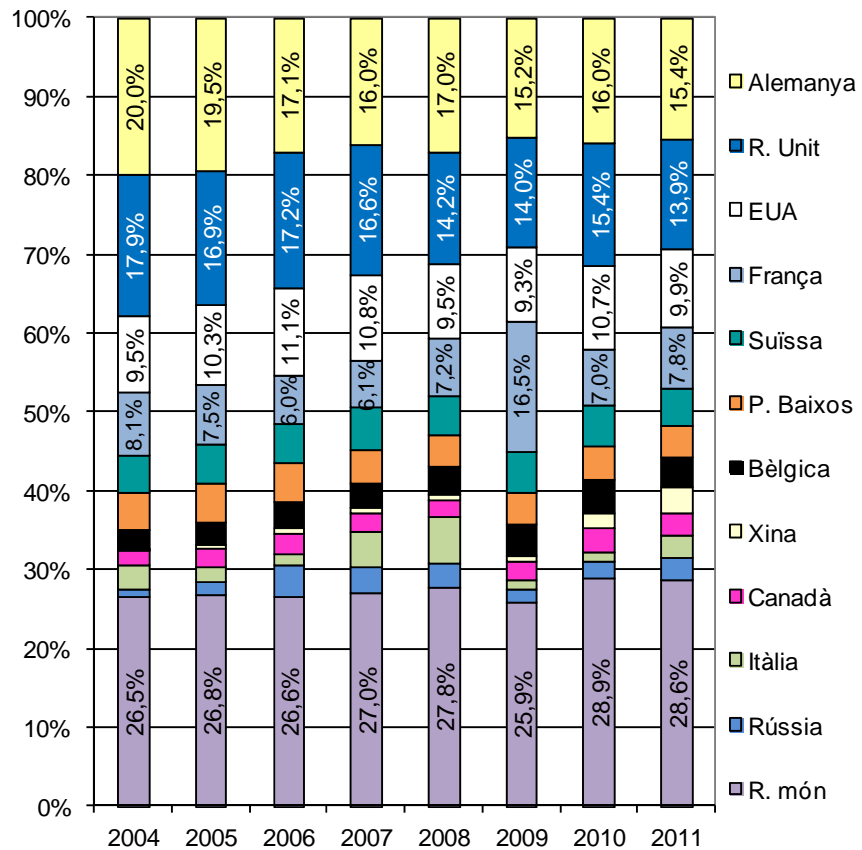

Fig.11

Exportacions espanyoles. Distribució per països segons valor monetari. Anys 2004 al 2011.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex

Nota: Les dades del 2011 són provisionals

Comerç exterior a Catalunya segons tipologia de vi

El **vi escumós i el cava** és el principal tipus de vi exportat a Catalunya. Aquest concentra el **61,4%** de les exportacions de vi total (promig 2004-11). El seu valor exportat presenta una tendència creixent, malgrat una davallada en el 2009. En el 2011, es produeix un increment interanual del 2,6%, situant-se en 329.085 milers d'Euros (taula 1 i figura 12).

La següent categoria de vi exportat és el **vi tranquil (VT) negre i rosat amb DO**. La tendència de les seves exportacions és creixent. En el 2011 concentra un 21,3% de les exportacions de vi catalanes. És aquesta tipologia de vi tranquil la que dona un major impuls al **creixement de les exportacions de VT amb DO**.

La resta de vins tenen una menor representació, essent el principal el **vi sense DO** que, en el 2011, concentra un **10,0%** de les exportacions catalanes de vi. La tendència observada en aquesta categoria és creixent, experimentant un salt a partir del 2010.

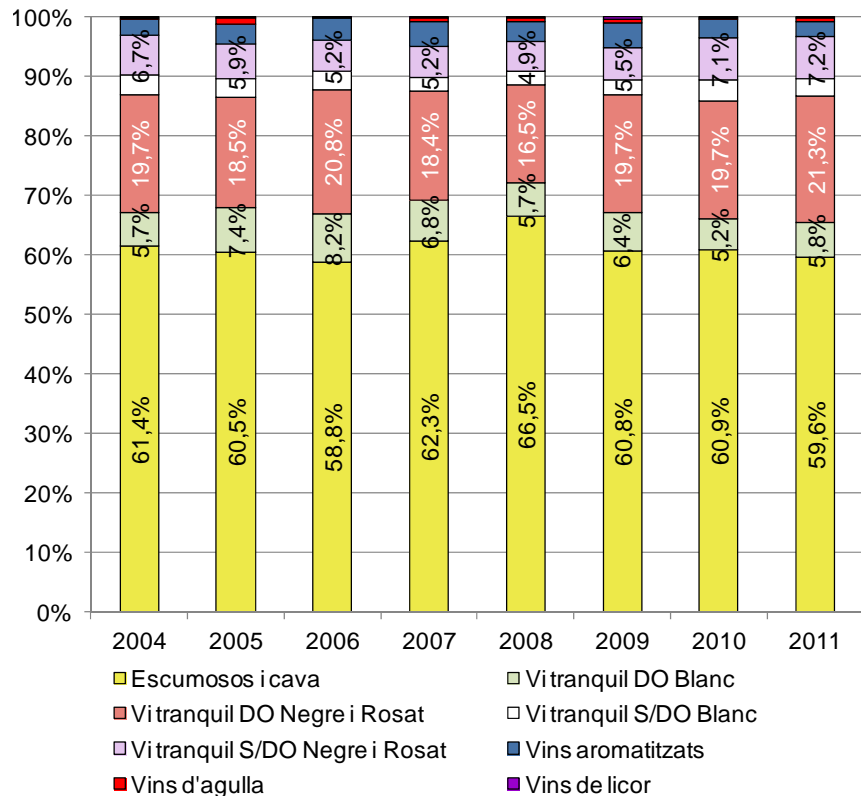
En general, s'observa una bona marxa en les exportacions catalanes de vi, concentrant-se en vins de major qualitat i, per tant, de major valor. El vi tranquil amb DO és la categoria de vins que, malgrat no ser la majoritària, manté un creixement més sostingut.

Fig.12

Exportacions catalanes segons tipologia de vi. Percentatge en funció del valor monetari. Anys 2004 al 2011.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex

Nota: Les dades del 2011 són provisionals

Pel que fa a les **importacions**, la distribució per categories de vi en el 2011 és radicalment diferent a l'observada en anys anteriors: El principal vi importat és l'**aromatitzat**, que concentra un 68,7% del valor de les importacions de vi catalanes. Aquesta proporció contrasta amb un 7,9% obtingut en el promig 2004-10 (figura 13 i taula 2).

L'elevada proporció obtinguda pel vi aromatitzat, provoca una reducció en la proporció de les altres categories de vi. Per exemple, el vi escumós, la principal categoria observada en la sèrie (figura 13), concentra, en el 2011, únicament el 10,4% de les importacions catalanes de vi, mentre que en el promig 2004-10 la seva proporció assoleix un 58,8%.

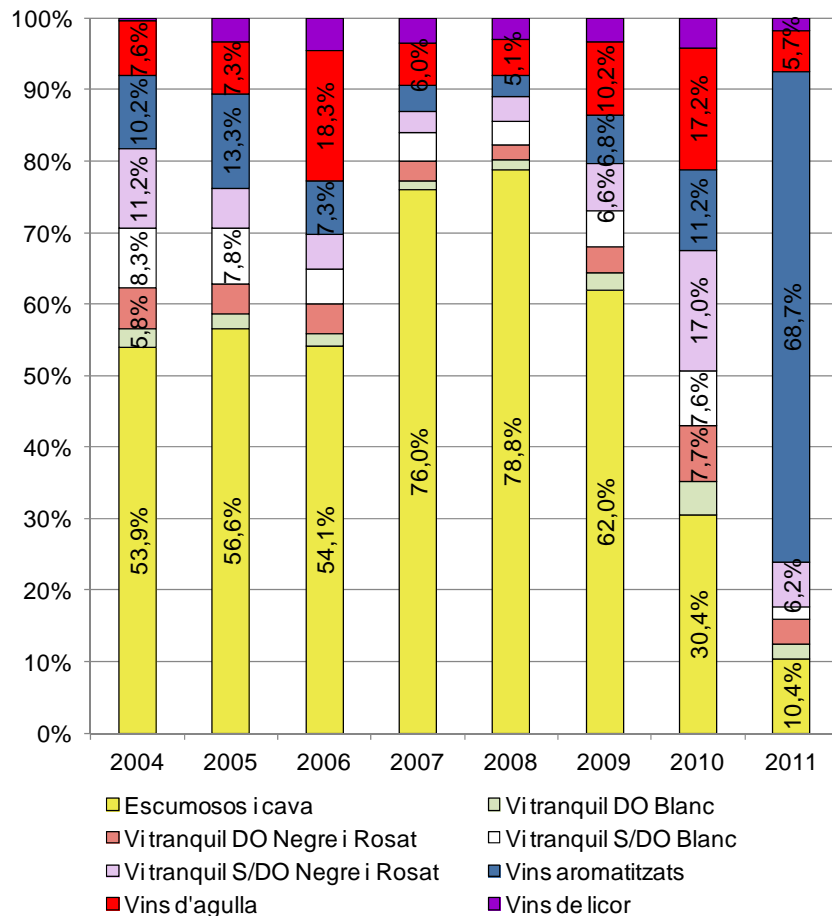
El **vi sense DO negre i rosat**, és la tercera categoria de vi importat a Catalunya, concentrant un 6,2% de les importacions de vi catalanes. La seva tendència en valor és creixent en la sèrie observada, malgrat haver experimentat una lleugera davallada en el 2011 (taula 2).

Fig.13

Importacions catalanes segons tipologia de vi. Percentatge en funció del valor monetari. Anys 2004 al 2011.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex

Nota: Les dades del 2011 són provisionals

Pel que fa a la **balança comercial** del vi, en l'any 2011 s'observa una davallada del 12,9% respecte a l'any anterior, provocada per l'elevat increment en les importacions (figura 14).

La categoria de vi que més aporta al saldo positiu de Catalunya és el vi escumós i el cava i, en segon lloc, el vi tranquil amb DO negre i rosat, presentant tots dos una tendència creixent. Destaquen els saldos negatius, dels vins de licor i els vins d'agulla, però, especialment, dels vins aromatitzats. Aquests, experimenten per primera vegada una balança comercial negativa, provocada pel notable increment en les importacions d'aquests vins.

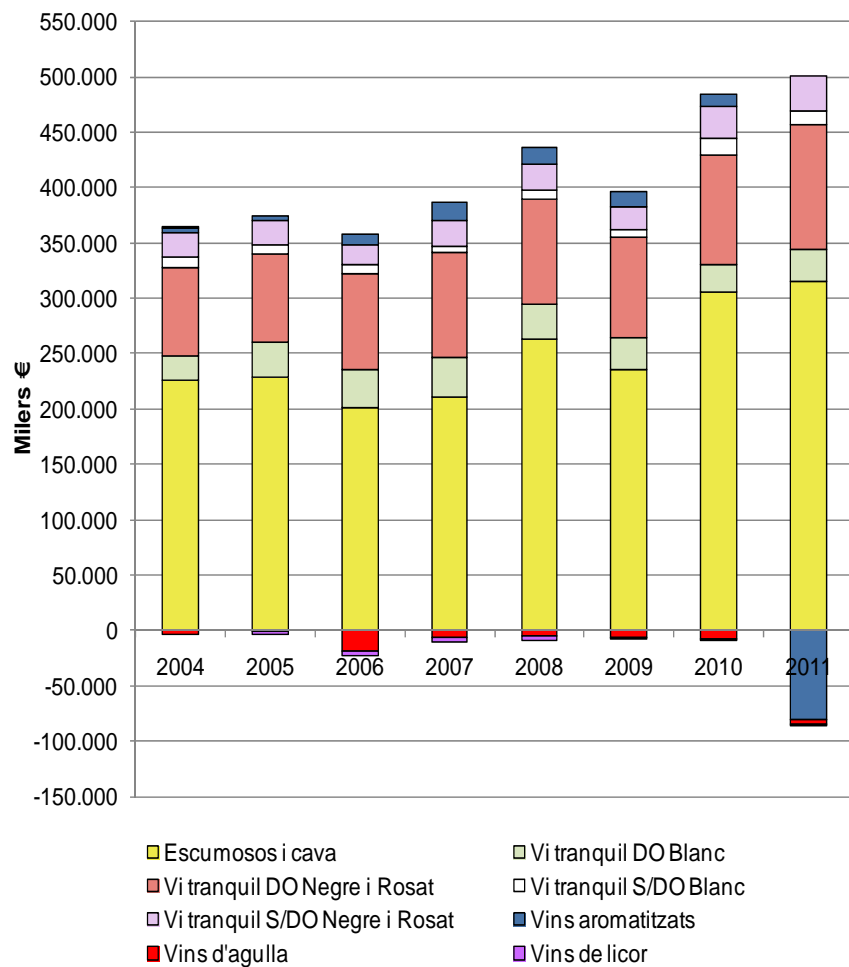
A l'annex I s'expressen les balances comercials i les taxes de cobertura per a cada producte, en euros constants i en percentatge, respectivament (sèrie 2004-11).

Fig.14

**Balança comercial del vi segons tipologia de vi.
Expressat en milers d'euros.
Anys 2004 al 2011.**

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex

Nota: Les dades del 2011 són provisionals

Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava

Taula 1

Exportacions catalanes de vi en valor desagregades per tipus de vi. Milers d'Euros.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex. Nota: Les dades del 2011 són provisionals

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Total vi amb DOP	106.535	116.790	127.062	136.676	133.045	125.417	131.075	149.355
Blanc	23.751	33.406	35.868	37.097	34.061	30.622	27.499	31.912
Negre i rosat	82.785	83.384	91.194	99.579	98.984	94.795	103.577	117.444
Total vi sense DOP	42.526	40.382	35.999	40.724	43.299	38.637	56.668	55.323
<i>Vi sense DOP envasat</i>	<i>24.823</i>	<i>27.142</i>	<i>25.415</i>	<i>30.845</i>	<i>29.268</i>	<i>29.386</i>	<i>45.200</i>	<i>43.095</i>
Blanc	3.470	5.724	7.896	7.736	7.052	6.480	13.715	10.749
Negre i rosat	21.353	21.418	17.519	23.109	22.216	22.906	31.485	32.346
<i>Vi sense DOP a doll > 2l.</i>	<i>17.703</i>	<i>13.240</i>	<i>10.584</i>	<i>9.879</i>	<i>14.030</i>	<i>9.251</i>	<i>11.468</i>	<i>12.229</i>
Blanc	10.866	7.940	5.418	4.863	7.030	5.569	5.333	4.849
Negre i rosat	6.837	5.300	5.166	5.016	7.000	3.681	6.135	7.380
Total vi tranquil	149.062	157.171	163.062	177.400	176.343	164.054	187.743	204.679
Blanc	38.088	47.070	49.182	49.696	48.143	42.672	46.547	47.509
Negre i rosat	110.974	110.101	113.879	127.704	128.200	121.383	141.196	157.169
Escumosos i cava	257.672	272.396	257.161	337.605	399.627	292.431	320.788	329.085
Vins de licor	1.170	921	653	1.121	1.258	1.783	1.355	1.127
Vins d'agulla	433	4.214	133	3.502	3.956	3.442	1.200	2.928
Vins aromatitzats	11.044	15.237	16.479	22.415	19.930	19.621	15.745	13.971
Total vins	419.381	449.939	437.489	542.042	601.115	481.332	526.830	551.790

Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava

Taula 2

Importacions catalanes de vi en valor desagregades per tipus de vi. Milers d'Euros.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex. Nota: Les dades del 2011 són provisionals

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Total vi amb DOP	4.920	4.898	6.063	6.532	6.019	5.592	6.447	7.700
Blanc	1.538	1.552	1.868	2.104	2.405	2.198	2.468	2.908
Negre i rosat	3.382	3.346	4.195	4.428	3.614	3.394	3.979	4.792
Total vi sense DOP	11.421	10.389	10.075	11.692	11.552	10.740	12.621	10.859
Vi sense DOP envasat	11.390	9.826	9.236	10.395	10.299	9.697	11.883	9.823
Blanc	4.861	5.590	4.617	6.149	5.092	4.356	3.547	1.984
Negre i rosat	6.529	4.237	4.620	4.246	5.207	5.341	8.337	7.839
Vi sense DOP a doll > 2l.	31	563	839	1.297	1.254	1.043	738	1.036
Blanc	1	478	470	754	657	287	355	362
Negre i rosat	30	85	369	543	597	757	382	674
Total vi tranquil	16.341	15.288	16.138	18.224	17.571	16.332	19.068	18.559
Blanc	6.400	7.619	6.954	9.007	8.153	6.841	6.371	5.254
Negre i rosat	9.941	7.668	9.184	9.217	9.418	9.492	12.698	13.305
Escumosos i cava	31.599	44.261	55.421	126.757	136.717	57.149	15.638	14.239
Vins de licor	248	2.529	4.672	5.681	5.141	3.122	2.123	2.423
Vins d'agulla	4.451	5.711	18.713	10.038	8.760	9.388	8.816	7.780
Vins aromatitzats	5.955	10.377	7.532	6.037	5.204	6.235	5.737	94.438
Total vins	58.595	78.166	102.476	166.737	173.393	92.226	51.382	137.440

Índex d'avantatge comparatiu revelat

L'índex d'avantatge comparatiu revelat representa la situació relativa de la balança comercial de cada tipologia de vi en relació amb el seu comerç total. Es pot considerar com una aproximació als avantatges comercials existents sota el supòsit de que les importacions es corresponen amb sectors no competitiu comparativament i les exportacions amb sectors d'avantatge en els mercats internacionals.

L'índex de l'avantatge comparatiu revelat es calcula de la manera següent:

$$IACR_i = \frac{X_i - M_i}{X_i + M_i} \cdot 100$$

On,

IACR_i: índex de l'avantatge comparatiu del tipus de vi *i*

X_i: exportacions del tipus de vi *i*

M_i: importacions del tipus de vi *i*

L'IACR pot ser negatiu o positiu. Els valors positius s'interpreten com a una avantatge comparativa, en tant que superior quan més elevat sigui l'índex, mentre que els valors negatius reflecteixen una desavantatge comparativa en relació a la balança comercial catalana de vi.

Els resultats per a la sèrie observada posen de manifest com **en l'any 2011, l'IACR obtingut pel conjunt de vins cau respecte el 2010 en 22,1 punts percentuals**, situant-se en un 60,1%.

En el promig de la sèrie, el vi tranquil amb DO és la categoria que presenta una major avantatge competitiva, especialment el negre i rosat (taula 3).

A continuació, es situa competitivament el vi escumós i el cava, que torna a incrementar el seu IACR en el 2011 (1,0 punts percentuals), després d'un increment molt notable en el 2010.

El vi sense DO, obté un IACR inferior al vi escumós, malgrat haver incrementant la seva competitivitat en 3,6 punts percentuals, respecte l'any anterior.

Les tipologies de vi menys competitives, i amb índexs negatius, són els vins de licor i, especialment, en el 2011, els vins aromatitzats. Aquests passen a obtenir, per primera vegada en la sèrie observada, un IACR negatiu (-74,2%).

D'altra banda, els vins d'agulla, malgrat mantenir una xifra negativa, incrementen el seu índex en 30,7 punts percentuals, obtenint un IACR del -45,3 %.

Taula 3

Índex d'avantatge comparatiu revelat per tipus de vi en percentatge. Anys 2004 al 2011.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex.

Nota: Les dades del 2011 són provisionals

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Total vi amb DOP	91,2%	91,9%	90,9%	90,9%	91,3%	91,5%	90,6%	90,2%
Blanc	87,8%	91,1%	90,1%	89,3%	86,8%	86,6%	83,5%	83,3%
Negre i rosat	92,1%	92,3%	91,2%	91,5%	93,0%	93,1%	92,6%	92,2%
Total vi sense DOP	57,7%	59,1%	56,3%	55,4%	57,9%	56,5%	63,6%	67,2%
Vi sense DOP envasat	37,1%	46,8%	46,7%	49,6%	47,9%	50,4%	58,4%	62,9%
Blanc	-16,7%	1,2%	26,2%	11,4%	16,1%	19,6%	58,9%	68,8%
Negre i rosat	53,2%	67,0%	58,3%	69,0%	62,0%	62,2%	58,1%	61,0%
Vi sense DOP a doll > 2l.	99,6%	91,8%	85,3%	76,8%	83,6%	79,7%	87,9%	84,4%
Blanc	100,0%	88,7%	84,0%	73,1%	82,9%	90,2%	87,5%	86,1%
Negre i rosat	99,1%	96,8%	86,7%	80,5%	84,3%	65,9%	88,3%	83,3%
Total vi tranquil	80,2%	82,3%	82,0%	81,4%	81,9%	81,9%	81,6%	83,4%
Blanc	71,2%	72,1%	75,2%	69,3%	71,0%	72,4%	75,9%	80,1%
Negre i rosat	83,6%	87,0%	85,1%	86,5%	86,3%	85,5%	83,5%	84,4%
Escumosos i cava	78,2%	72,0%	64,5%	45,4%	49,0%	67,3%	90,7%	91,7%
Vins de licor	65,0%	-46,6%	-75,5%	-67,1%	-60,7%	-27,3%	-22,1%	-36,5%
Vins d'agulla	-82,3%	-15,1%	-98,6%	-48,3%	-37,8%	-46,3%	-76,0%	-45,3%
Vins aromatitzats	29,9%	19,0%	37,3%	57,6%	58,6%	51,8%	46,6%	-74,2%
Total vins	75,5%	70,4%	62,0%	53,0%	55,2%	67,8%	82,2%	60,1%

BLOC III: COMERCIALIZACIÓ DE LES DENOMINACIONS D'ORIGEN CATALANES

En aquest apartat s'analitza quina ha estat la participació de les denominacions d'origen catalanes en la comercialització de vins, tant pel que fa al mercat estatal com pel que fa al mercat exterior.

Comercialització al Mercat Estatal

A la taula 4 es mostra quina ha estat la participació de les **denominacions d'origen catalanes** en el **mercat estatal de vi tranquil** l'any 2011. Es diferencia entre vins blancs, negres i rosats.

Respecte el 2010, les **quantitats totals de vi tranquil** comercialitzades l'any 2011 **es redueixen lleugerament** (2,2%), situant-se en 454.558 hl (*les dades del 2010 es publicaren a [l'informe 3/2011](#)*) (figura 15).

En el 2011, la **DO Catalunya** és manté com a la **principal** comercialitzadora, pel que fa als volums. Aquesta DO concentra el 41,5% dels hectolitres de vi tranquil comercialitzats per les DO catalanes, malgrat que el seu volum comercialitzat s'ha reduït lleugerament (3,4%).

La segona DO en importància és la **DO Penedès**, que concentra el 32,5% del volum comercialitzat al mercat estatal. Aquesta DO presenta, en els darrers anys, una tendència a la baixa, deixant d'ocupar la primera posició a partir de l'any 2008.

A continuació segueix la **DO Costers del Segre**, seguida molt a prop per la DO **Empordà**. Aquestes DO concentren, respectivament, el 6,4% i el 5,5% del volum de vi tranquil comercialitzat per les DO catalanes al mercat estatal. Tanmateix, les tendències que presenten són contràries: la DO Empordà presenta una tendència creixent, mentre que la DO Costers del Segre tendeix (lleugerament) a la baixa. No obstant, en el 2011, l'evolució experimentada ha estat a la inversa: la DO Costers del Segre es manté (0,1%), mentre que la DO Empordà redueix les seves quantitats en un 11,1% (figura 16).

Pel que fa a la resta de DO, l'evolució experimentada en el darrer any (2011) ha estat dispar. Algunes DO –*Alella, Montsant, Priorat i Terra Alta*– han incrementat les quantitats comercialitzades respecte el 2010; mentre que d'altres l'han disminuïda –*Pla de Bages, Tarragona i Conca de Barberà*–.

Taula 4

Comercialització de vi tranquil embotellat al mercat estatal per part de les diferents DO (Hectolitres, 2011).

Font: INCAVI, a partir de dades dels CR de les DO

Denominacions d'origen	Blanc	Rosat	Negre	Total
Alella	5.211	294	488	5.993
Catalunya	87.031	28.687	72.897	188.615
Conca de Barberà	1.303	728	3.633	5.664
Costers del Segre	9.082	1.814	18.015	28.911
Empordà	7.712	3.509	13.713	24.934
Montsant	842	933	12.464	14.239
Penedès	82.468	19.656	45.787	147.911
Pla de Bages	802	303	2.669	3.774
Priorat	973	42	11.107	12.122
Tarragona	2.793	-	6.500	9.293
Terra alta	4.185	930	7.988	13.102
Total	202.402	56.896	195.260	454.558

Fig.15

Hectolitres de vi tranquil comercialitzat en el mercat estatal per les DO Catalunya, Penedès i el conjunt de DO catalanes. Anys 2007 al 2011.

Nota: només s'inclouen les quantitats comercialitzades de vi embotellat.

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'INCAVI produïdes pels CR de les DO

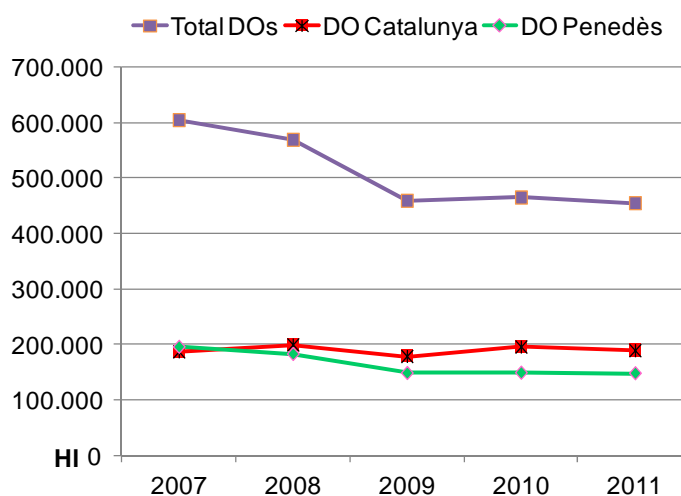
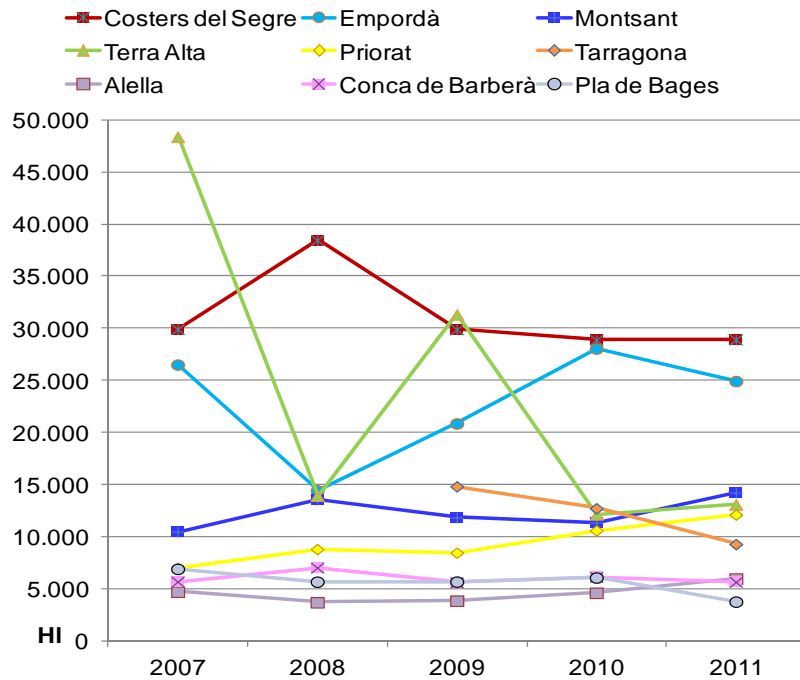

Fig.16

Hectolitres de vi tranquil comercialitzat en el mercat estatal per les DO Costers del Segre, Empordà, Montsant, Terra Alta, Priorat, Tarragona, Alella, Conca de Barberà i el Pla de Bages. Anys 2007 al 2011.

Nota₁: només s'inclouen les quantitats comercialitzades de vi embotellat.

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'INCAVI produïdes pels CR de les DO

Pel que fa a la comercialització de **vi especial** en el mercat estatal, en el 2011, s'observa un **increment del 4,8%** respecte el 2010 (taula 5), trencant amb la tendència experimentada en els darrers anys.

La **DO Cava** és la principal comercialitzadora d'aquesta categoria de vins. Concentra el 98,5% del volum de vi especial comercialitzat en el mercat estatal pel conjunt de DO catalanes.

Les quantitats comercialitzades per la resta de DO catalanes són, doncs, minoritàries. No obstant, per a la DO Tarragona, la comercialització de vi especial representa, en el 2011, un 40,4% sobre el total comercialitzat en el mercat estatal per aquesta DO.

Taula 5

Comercialització de vi especial embotellat al mercat estatal per part de les diferents DO (Hectolitres, 2011).

Font: INCAVI, a partir de dades dels CR de les DO, excepte DO Cava (MARM)

	De licor	Escumosos	D'agulla	Total
Alella	36	485	22	543
Catalunya	-	-	96	96
Conca de Barberà	-	-	260	260
Costers del Segre	6	1.715	75	1.796
Empordà	492	85	-	577
Montsant	142	-	-	142
Penedès	-	-	-	0
Pla de Bages	-	525	-	525
Priorat	13	-	-	13
Tarragona	1.100	5.200	-	6.300
Terra alta	45	57	-	102
Cava	-	693.849	-	693.849
Total	1.798	701.431	431	704.203

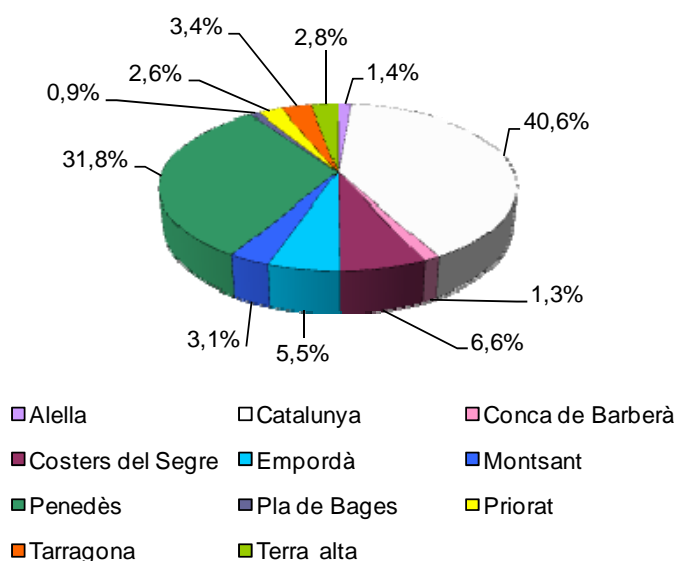
A la figura 17 es presenta la distribució percentual de la comercialització de vi total (vi tranquil més vi especial) al mercat estatal, sense incloure la DO. Cava. Aquesta s'ha eliminat per poder realitzar un millor comparativa entre la resta de DO del territori.

Cal esmentar que la **DO Cava representa un 59,9% del total de vi tranquil i especial comercialitzat per les DO catalanes en el mercat estatal.**

Fig.17
Distribució percentual de la comercialització de vi total embotellat (tranquil i especial) al mercat estatal. Any 2011.

Nota: s'exclou la DO Cava

Font: INCAVI, a partir de dades dels CR de les DO

Pel que fa al vi tranquil segons la seva tipologia (blanc, rosat i/o negre), s'observa un canvi de tendència: en el 2011 és el **vi blanc el que lidera la comercialització de vi en el mercat estatal**, assolint una proporció del 44,5%. Així, el vi negre passa al segon lloc, amb una proporció del 43,0%, mentre que el vi rosat representa un 12,5%, mantenint la proporció obtinguda en el 2010 (figura 18).

Tanmateix, algunes DO estan fortament especialitzades en la producció de **vi negre**. La més destacada és la **DOQ Priorat**. Per a aquesta DO, la comercialització de vi negre representa el 91,6% del vi tranquil total comercialitzat. En segon lloc, i també molt especialitzada en vi negre, destaca la **DO Montsant** (87,6%) i, amb proporcions de vi negre properes al 70%, les DO **Pla de Bages i Tarragona**.

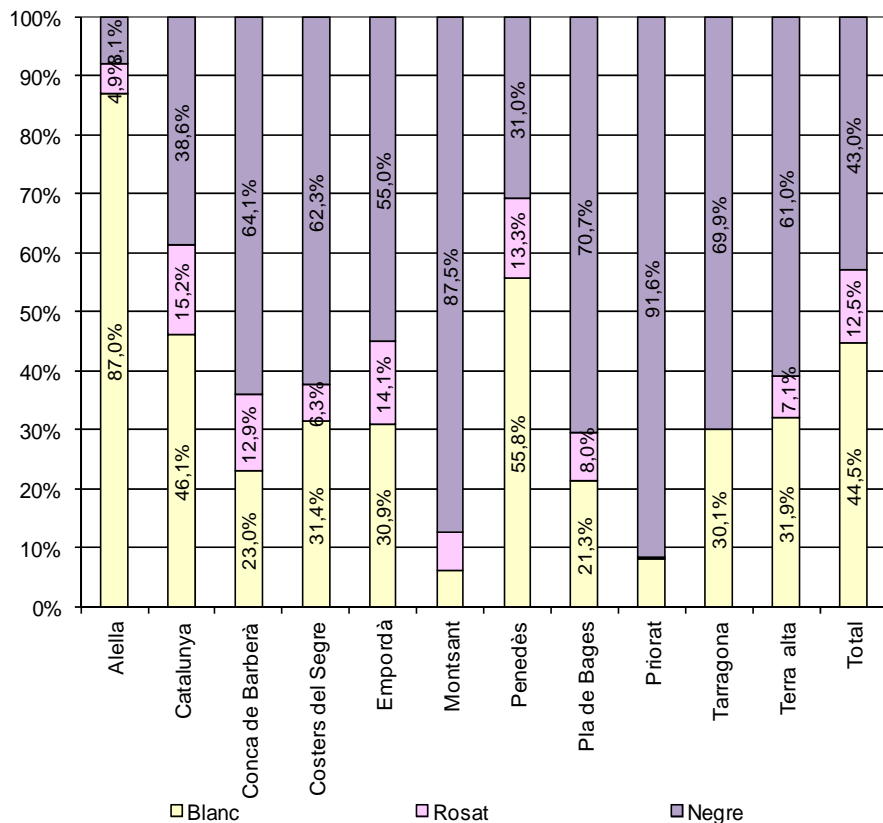
Com a DO especialitzada en **vi blanc** destaca la DO **Alella**, per a la que el vi blanc representa el 87,0% respecte el vi tranquil total comercialitzat per la DO.

La següent DO més especialitzada en vi blanc, és la DO Penedès, amb un 55,8% de la seva comercialització de vi tranquil en aquesta categoria.

Els principals canvis respecte el 2010 els presenten les DO Alella i Terra Alta. El canvi en ambdues és en la mateixa direcció: incrementen la seva proporció de vi blanc en detriment de la de vi negre.

Fig.18
Distribució percentual de la comercialització del vi tranquil embotellat al mercat estatal segons color. Any 2011.

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'INCAVI produïdes pels CR de les DO

Quantitats comercialitzades

Comercialització al Mercat Exterior

A la taula 6 es mostra quina ha estat la participació de les denominacions d'origen catalanes en el **mercat exterior de vi tranquil** l'any 2011. Com en l'apartat anterior, es presenten les dades de vi embotellat comercialitzat, diferenciant si es tracta de vins blancs, negres i rosats.

Les **quantitats totals** de vi tranquil comercialitzades l'any 2011, **han augmentat lleugerament** (3,6%) respecte el 2010, situant-se en 363.575 hl (*les dades del 2010 es publicaren a [l'informe 3 del 2011](#)*) (taula 6 i figura 19).

En el 2011, la **DO Catalunya** continua essent la **principal** comercialitzadora, pel que fa als volums, concentrant un 55,5% dels hectolitres de vi tranquil comercialitzats per les DO catalanes, i amb una tendència força estable, malgrat una lleugera davallada en el 2010.

La segona DO en importància és la **DO Penedès**, que concentra el 14,9% del volum de vi tranquil comercialitzat al mercat exterior en el 2011. Aquesta DO presenta en els darrers anys una tendència a la baixa, malgrat repuntar en el 2011 amb un increment del 5,0%.

Segueixen en ordre d'importància les **DO Montsant i Terra Alta**. Aquestes DO concentren cadascuna el 7,7% de la comercialització de vi tranquil en el mercat exterior. Tanmateix, l'evolució que experimenten cadascuna d'aquestes DO és ben diferent. La DO Montsant presenta un increment del 205,3%, pel que trenca amb la davallada aparentment puntual experimentada en el 2010; mentre que la DO Terra Alta redueix el seu volum comercialitzat en un 34,6%, després d'un fort increment en el 2010 (figura 20).

A continuació segueix la **DO Costers del Segre**, que continua amb la tendència a la baixa experimentada en els darrers anys, concentrant el 4,5% del volum de vi tranquil comercialitzat en el mercat exterior en el 2011.

Pel que fa a la resta de DO, Tarragona i la Conca de Barberà mantenen una tendència a la baixa continuada, mentre que Priorat i Empordà incrementen les seves exportacions. Alella presenta un canvi de tendència a conseqüència d'una forta davallada (-47,3%).

Taula 6

Comercialització de vi tranquil embotellat al mercat exterior per part de les diferents DO (Hectolitres, 2011).

Font: INCAVI, a partir de dades dels CR de les DO

	Blanc	Rosat	Negre	Total
Alella	1.014	70	1.107	2.191
Catalunya	70.772	11.567	119.383	201.722
Conca de Barberà	682	87	1.423	2.193
Costers del Segre	3.579	239	12.468	16.286
Empordà	523	345	5.392	6.260
Montsant	368	614	27.034	28.016
Penedès	20.513	4.342	29.247	54.103
Pla de Bages	230	35	822	1.087
Priorat	208	39	10.103	10.350
Tarragona	571	95	12.806	13.472
Terra alta	1.501	116	26.279	27.896
Total	99.962	17.549	246.064	363.575

Fig.19

Hectolitres de vi tranquil comercialitzat en el mercat exterior per les DO Catalunya, Penedès i el conjunt de DO catalanes. Anys 2007 al 2011.

Nota: només s'inclouen les quantitats comercialitzades de vi embotellat.

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'INCAVI produïdes pels CR de les DO

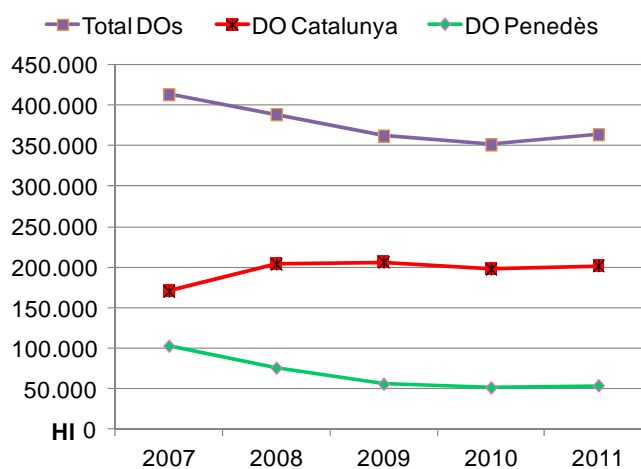
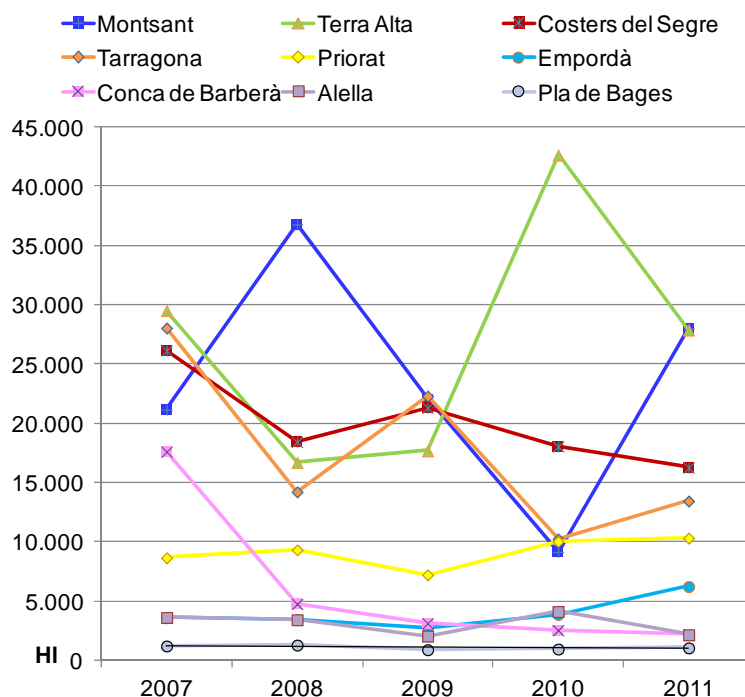

Fig.20

Hectolitres de vi tranquil comercialitzat en el mercat exterior per les DO Montsant, Terra Alta, Costers del Segre, Tarragona, Priorat, Empordà, Conca de Barberà, Alella i el Pla de Bages. Anys 2007 al 2011.

Nota: només s'inclouen les quantitats comercialitzades de vi embotellat.

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'INCAVI produïdes pels CR de les DO

Quant a la comercialització de **vi especial** en el mercat exterior (taula 7), les xifres generals **augmenten** respecte el 2010 (5,7%), seguint la tendència experimentada en els darrers anys.

La **DO Cava és la principal exportadora**, gairebé representa la totalitat de **vi especial** comercialitzat al mercat exterior (99,9%). La comercialització de la resta de DO és, doncs, minoritària. Aquesta es concentra principalment entre les DO Alella i Costers del Segre (en aquest ordre).

Taula 7

Comercialització de vi especial embotellat al mercat exterior per part de les diferents DO (Hectolitres, 2010)

Font: INCAVI, a partir de dades dels CR de les DO, excepte DO Cava (MARM)

	De licor	Escumosos	D'agulla	Total Embotellat
Alella	15	229	-	244
Catalunya	-	-	23	23
Conca de Barberà	-	-	79	79
Costers del Segre	-	135	-	135
Empordà	48	-	-	48
Montsant	20	-	-	20
Penedès	-	-	-	0
Pla de Bages	-	9	-	9
Priorat	64	-	-	64
Tarragona	11	27	-	37
Terra alta	16	-	-	16
Cava	-	1.129.313	-	1.129.313
Total	174	1.129.713	102	1.129.989

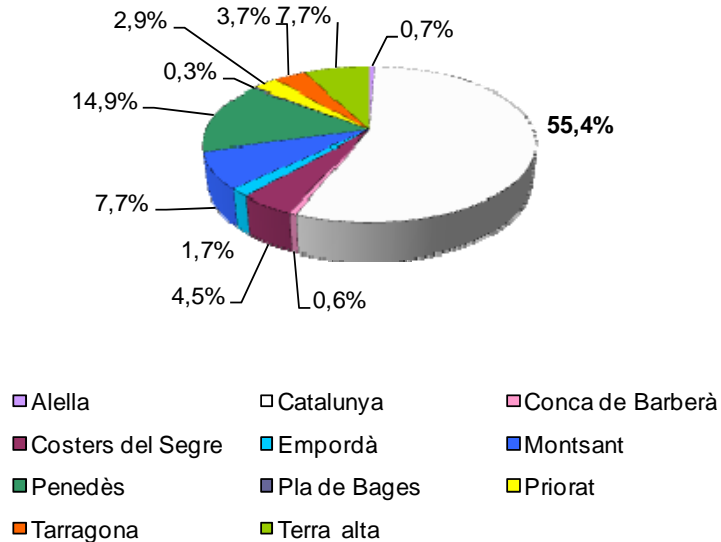
A la figura 21 es presenta la distribució de la comercialització de vi total al mercat exterior (tranquil i especial), sense incloure la DO. Cava. Aquesta s'ha eliminat per poder realitzar un millor comparativa entre les altres DO.

Cal esmentar que la **DO Cava representa un 69,0% del total de vi tranquil i especial comercialitzat per les DO catalanes en el mercat exterior.**

Fig.21
Distribució de la comercialització de vi embotellat (tranquil i especial) al mercat exterior. Any 2011

Nota: s'exclou la DO Cava

Font: INCAVI, a partir de dades dels CR de les DO

Pel que fa al vi tranquil segons la seva tipologia (blanc, rosat i/o negre), s'observa que **el vi negre domina respecte als altres, amb una representació global del 67,7%, seguit del vi blanc (27,5%) i del rosat (4,8%)** (figura 22).

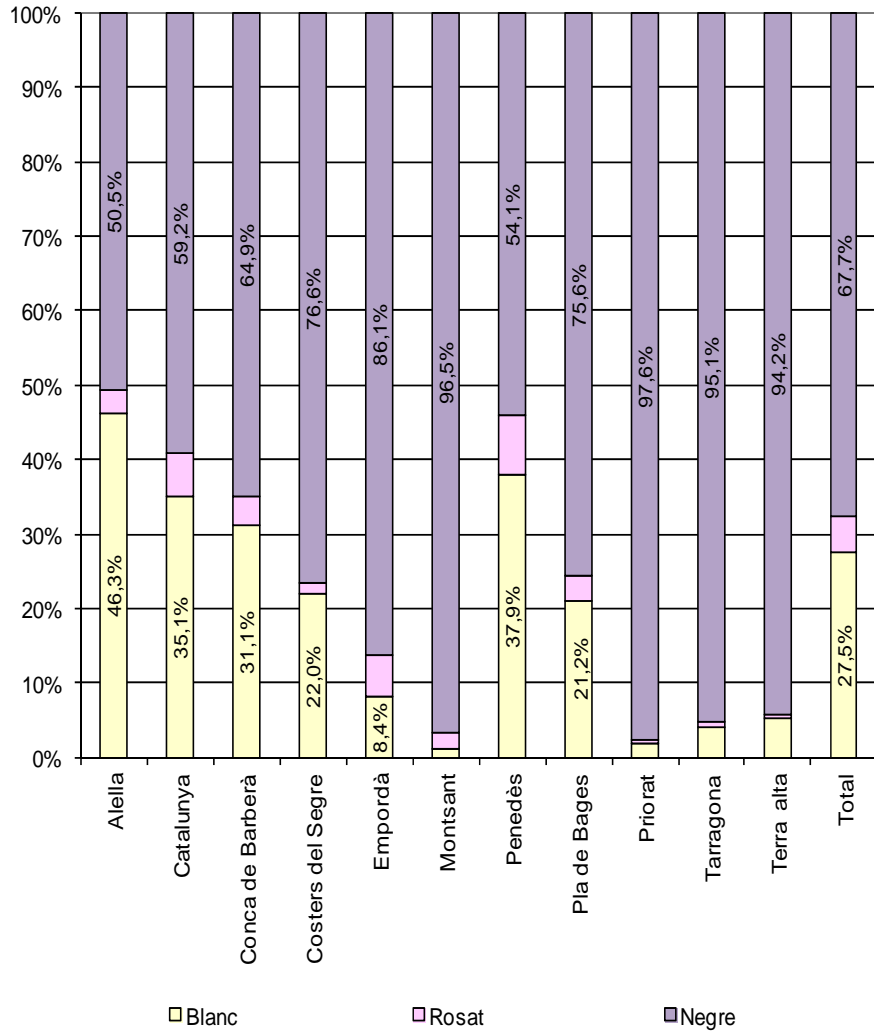
Pel que fa al tipus de vi tranquil comercialitzat per les DO, destaquen per la seva especialització en **vi negre** les DO **Priorat, Montsant Tarragona i Terra Alta**. Per a aquestes DO, més del 90% del vi tranquil comercialitzat en el mercat exterior és negre.

Com a **DO especialitzada en vi blanc no en destaca cap especialment**. En tot cas, la DO que presenta una major proporció de vi blanc és la DO Alella amb un 46,3% respecte el vi tranquil total comercialitzat.

Respecte el 2010, la majoria de DO mantenen força les proporcions dels vins comercialitzats en el mercat exterior. Les DO que presenten majors modificacions són l'Empordà i el Pla de Bages. La primera incrementa la seva proporció de vi negre en detriment de la de vi blanc i rosat; mentre que el Pla de Bages, redueix la proporció de vi rosat, en contraposició amb l'increment produït l'any anterior (2010) en aquesta categoria.

Fig.22
Distribució percentual de la comercialització de vi tranquil embotellat al mercat exterior segons color. Any 2011.

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'INCAVI produïdes pels CR de les DO

Comercialització

Total:

Orientació comercial

Mercats estatal i exterior

La totalitat de **vi tranquil** comercialitzat per les DO catalanes es reparteix en un **56% en el mercat estatal**, i un **44% en el mercat exterior**, mantenint les proporcions respecte l'any anterior. La suma de tots dos destins equival a un total de **818.134 hectolitres**.

No obstant, l'orientació vers el mercat estatal o exterior varia segons la denominació d'origen. En el 2011, les DO amb una major orientació exportadora han estat la Terra Alta, Montsant i Tarragona (en aquest ordre). En sentit contrari, les DO Empordà, Pla de Bages, Penedès, Alella i Conca de Barberà, exporten únicament entre un 20 i un 30% del seu volum de vi tranquil.

Respecte al **vi especial**, un **62%** es comercialitza **en el mercat exterior** i un **38%** en el mercat estatal. La suma de tots dos destins equival a un total de **1.834.192 hectolitres**.

Al igual que en l'any 2010, descartant la DO Cava, el comerç de vi especial es centra més en el mercat estatal. En aquest sentit destaquen amb més d'un 90% de vi especial comercialitzat al mercat estatal, les DO Tarragona, Pla de Bages, Costers del Segre i Empordà.

Quantitats comercialitzades

Com s'ha posat de manifest anteriorment, la tendència conjunta en la comercialització total de vi tranquil de les DO catalanes és a la baixa, malgrat l'estabilitat produïda en el 2011 (variació del 0,3% respecte el 2010). Com s'observa en les figures 23 i 24, continuen existint variacions interanuals en les quantitats comercialitzades, tot i que aquestes es suavitzen respecte a les observades en els mercats estatal i exterior per separat.

Tanmateix, pel que fa a les variacions, s'ha de tenir en compte el canvi produït en el vi a doll, que es deixa de qualificar, en general, a partir del 2009. D'altra banda, la inestabilitat en els contractes comercials, així com l'existència d'acords puntuals, podria determinar gran part de les variacions observades entre les DO, accentuades pel pes de determinades empreses en determinades DO.

Fig.23

Hectolitres de vi tranquil totals comercialitzats per les DO Catalunya, Penedès i el conjunt de DO catalanes. Anys 2007 al 2011.

Nota: només s'inclouen les quantitats comercialitzades de vi embotellat.

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'INCAVI produïdes pels CR de les DO

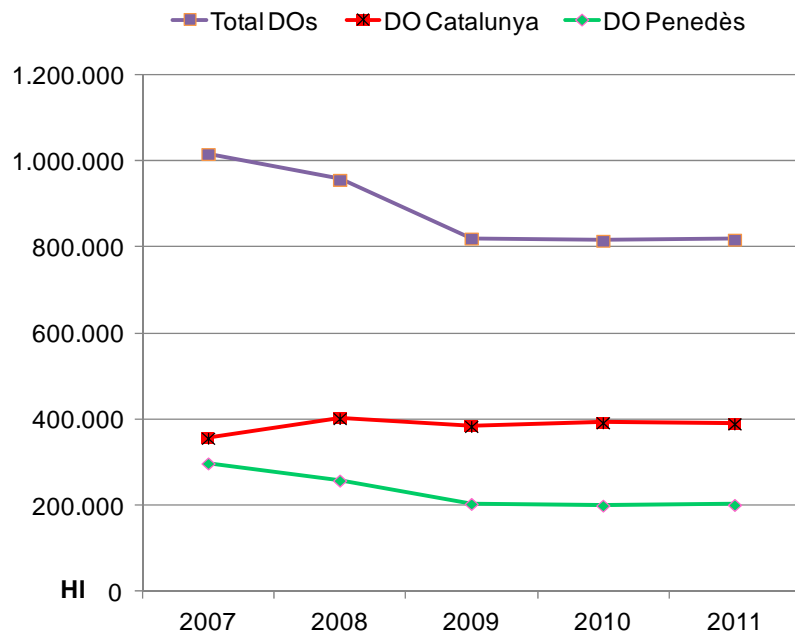
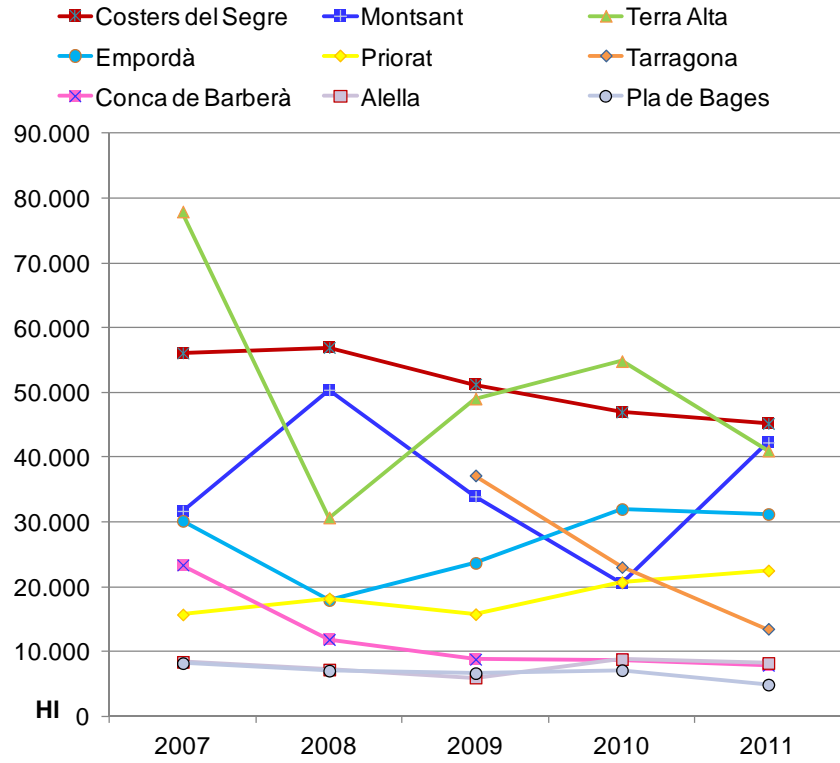

Fig.24

Hectolitres de vi tranquil totals comercialitzats per les DO Costers del Segre, Montsant, Terra Alta, Empordà, Priorat, Tarragona, Conca de Barberà, Alella i el Pla de Bages. Anys 2007 al 2011.

Nota: només s'inclouen les quantitats comercialitzades de vi embotellat.

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'INCAVI produïdes pels CR de les DO

Destins de comercialització de les denominacions d'origen

En aquest apartat es diferencien quins són els principals destins del vi amb denominació d'origen al mercat exterior, segons el seu volum exportat.

S'observa com la UE és el principal destí del vi amb DO català, segons declaren els consells reguladors de les DO, concentrant el 71,8% de les exportacions de vi total amb DO. En el cas del vi tranquil, el vi exportat a la UE concentra el 66,0% de les exportacions, mentre que pel vi especial aquesta proporció assoleix el 73,6% del volum comercialitzat (figura 25).

Com s'observa a la figura, i tal i com s'ha anat posant de manifest anteriorment, el pes vi especial és superior al pes del vi tranquil. Concretament, el vi especial representa el 75,7% del vi comercialitzat per les DO. Així, la distribució de països importadors de vi especial català, és comparable a l'observada pel vi total: Alemanya, el Regne Unit, Bèlgica, Estats Units i el Japó –en aquest ordre i pel vi especial –.

D'altra banda, la DO Cava concentra el 99,9% del volum de vi especial exportat. D'aquesta manera, la distribució de destins del vi especial es correspon, gairebé en la seva totalitat, a la distribució corresponent a la DO Cava.

Respecte als tipus de vi tranquil exportats (blanc, negre i rosat), el majoritari és el vi negre per a totes les destinacions, amb un màxim d'un 77,8% (respecte el vi tranquil total) quan la destinació és l'Europa no comunitària (taula 8).

Taula 8

Distribució del vi tranquil (blanc, negre i rosat) segons la comercialització al mercat exterior. Any 2011.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INCAVI proporcionades pels CR de les DO

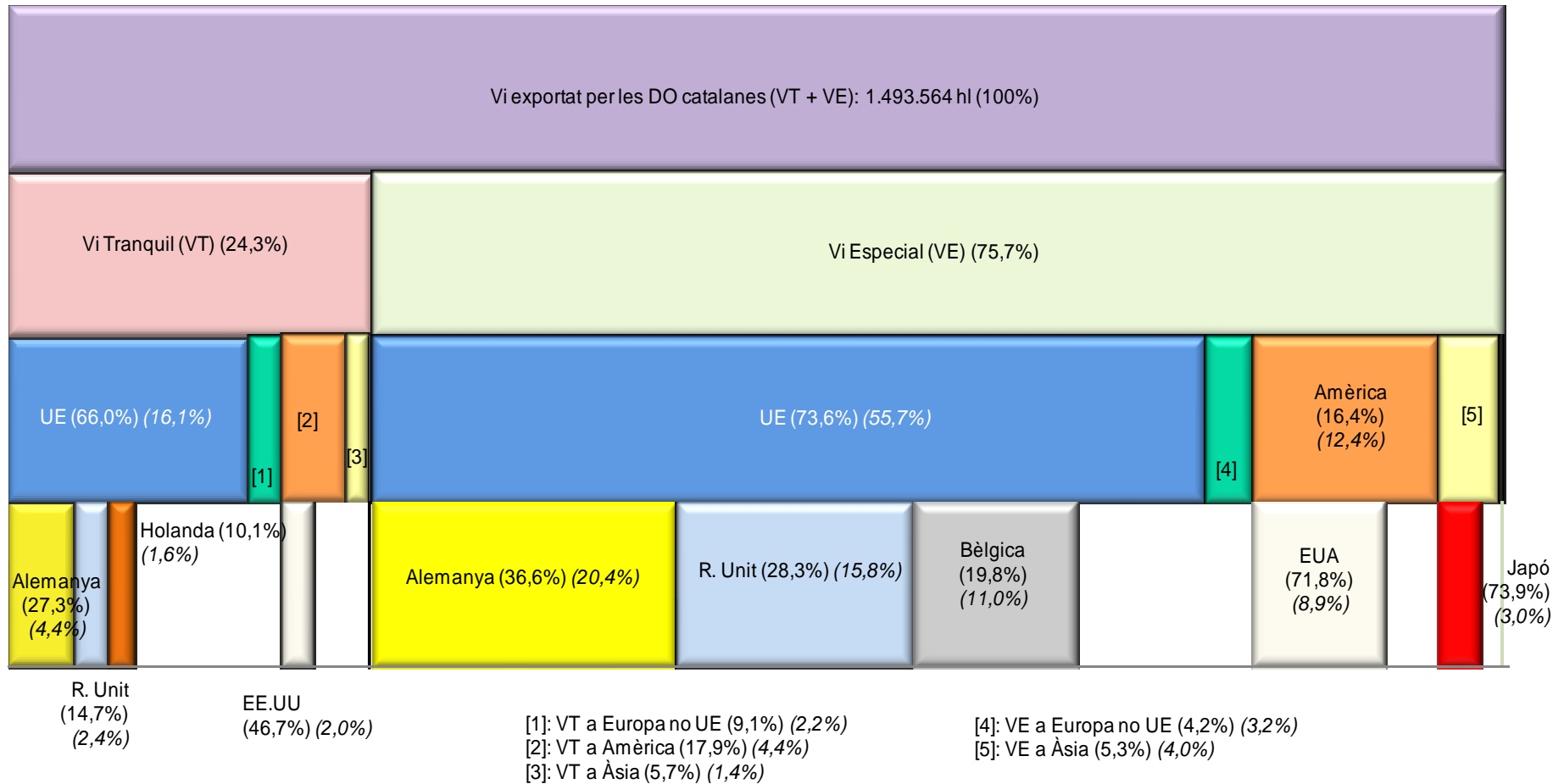
Vi tranquil	UE	Europa NO UE	Amèrica	Àsia	Oceania	Altres (bàsicament continent africà)	Total
Blanc	28,5%	18,7%	27,7%	27,0%	22,1%	38,7%	27,5%
Negre	65,8%	77,8%	69,6%	70,1%	68,2%	55,2%	67,7%
Rosat	5,7%	3,5%	2,7%	2,9%	9,7%	6,1%	4,8%

Fig.25

Mercats exteriors de destí del vi amb DO catalana – Vi tranquil i vi especial –. Distribució segons volum. Any 2011.

Dades expressades en percentatge: (% respecte al nivell anterior) (% respecte al vi total exportat).

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INCAVI proporcionades pels CR de les DO, excepte DO Cava (MARM).

Les destinacions del **vi tranquil al mercat exterior** són molt diferents segons la DO que es tracti. Per a la DO Catalunya que, en el 2011, concentra el 55,5% del volum de vi tranquil comercialitzat al mercat exterior per les DO catalanes, la distribució de països obtinguda és semblant a l'obtinguda pel conjunt de vi tranquil, essent el principal destí l'Alemanya, seguida del Regne Unit, Holanda i els Estats Units (taula 9).

Tanmateix, per a algunes DO, els destins de venda són força diferents dels esmentats anteriorment. A les taules 9 a 19 s'expressen quins han estat els destins de venda del vi tranquil per a cadascuna de les DO catalanes. Les taules estan ordenades segons les quantitats venudes per DO en el 2011 (expressades en hectolitres).

A continuació s'especifiquen els trets diferenciadors dels mercats que componen les vendes de vi tranquil de les DO catalanes.

El principal comprador de la DO Penedès és Alemanya, que concentra un 17,9% de les seves vendes. Tanmateix, les seves vendes en el conjunt continent americà són molt rellevants (23,3%). El principal destí d'aquest continent és el Canadà i l'agrupació resta d'Amèrica (concentrant cada destí el 7,0% de les exportacions de la DO). L'agrupació resta d'Amèrica fa referència a països del continent americà, exceptuant l'Argentina, el Brasil, el Canadà, els Estats Units, Mèxic i Veneçuela².

La DO Costers del Segre destaca per unes vendes majorment orientades vers els mercats nord europeus, especialment els escandinaus, que concentren més del 50% de les vendes de la DO. Entre els països no europeus, destaquen els Estats Units, que es situen el segon lloc en importància (14,4%).

La DOQ Priorat també presenta una orientació de vendes amb destins diferents, dirigint-les vers els Estats Units i Suïssa, que concentren, respectivament, el 20,8% i el 14,8% de les vendes de la DOQ.

Altres DO destaquen per vendes en proporcions elevades a alguns països no esmentats prèviament com, per exemple, la DO Terra Alta, per a la que França és el seu segon mercat (concentra el 16,1% de les exportacions de la DO). En aquest sentit, per a la DO Montsant, Hongria representa el seu segon mercat (16,1%). A més a més, aquest país també destaca perquè en l'any anterior (2010) no va aparèixer representat com a comprador de la DO.

Per a la DO Empordà, Noruega és el primer mercat de vendes (25,9%), malgrat que l'any 2010 aquest país va representar únicament el 4,3% de les seves exportacions, i; en el cas de la DO Tarragona, Polònia i Irlanda destaquen com a primer i segon mercat (16,6 i 15,5%, respectivament). Aquests països, l'any 2010, també varen representar proporcions de compres força inferiors comparativament,

² Per a la classificació de països s'han seguit les especificacions dels formularis del MARM i INCAVI, a compliment per les DO.

essent els principals països Alemanya i França.

Tanmateix, la DO amb una distribució de vendes més dispar és Alella, ja que l'agrupació Resta d'Amèrica recull un 67,1% de les seves vendes al mercat exterior.

Taules 9 – 19.

Destinacions principals del vi tranquil (VT) de les denominacions d'origen catalanes. Dades expressades en hectolitres exportats i percentatge respecte el total. Any 2011.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INCAVI proporcionades pels CR de les DO

Taula 9

	DO CATALUNYA	
TOTAL VT	201.722	100,0%
Alemanya	31.330	15,5%
R. Unit	29.035	14,4%
Holanda	18.651	9,2%
EUA	17.824	8,8%
Suècia	10.292	5,1%
Noruega	9.239	4,6%
Dinamarca	8.493	4,2%
Irlanda	7.807	3,9%
Suïssa	7.546	3,7%
Canadà	6.720	3,3%
Resta d'Amèrica*	6.462	3,2%
Finlàndia	6.356	3,2%
Mèxic	5.415	2,7%
Japó	5.381	2,7%
Bèlgica	4.579	2,3%
Resta del món	26.592	13,2%

Taula 10

	DO PENEDEÈS	
TOTAL VT	54.103	100,0%
Alemanya	9.659	17,9%
Suècia	5.235	9,7%
Resta d'Amèrica*	3.810	7,0%
Canadà	3.772	7,0%
Altres països**	3.073	5,7%
Finlàndia	2.887	5,3%
Xina	2.418	4,5%
EUA	2.180	4,0%
Noruega	1.956	3,6%
Japó	1.757	3,2%
Bèlgica	1.710	3,2%
Holanda	1.671	3,1%
Mèxic	1.509	2,8%
Lituània	1.401	2,6%
Brasil	1.344	2,5%
Suïssa	1.229	2,3%
Letònia	1.113	2,1%
Resta del món	7.380	13,6%

*

*Resta d'Amèrica fa referència als països del continent americà exceptuant l'Argentina, el Brasil, el Canadà, els Estats Units, Mèxic i Veneçuela.

**La categoria altres països fa referència bàsicament a països del continent Africà

Taula 11

DO MONTSANT		
TOTAL VT	28.016	100,0%
Alemanya	10.520	37,5%
Hongria	4.501	16,1%
França	2.951	10,5%
EUA	2.722	9,7%
Suïssa	1.456	5,2%
Canadà	905	3,2%
Dinamarca	798	2,8%
Irlanda	587	2,1%
R. Unit	513	1,8%
Resta del món	3.063	10,9%

Taula 12

DO TERRA ALTA		
TOTAL VT	27.896	100,0%
Alemanya	10.101	36,2%
França	4.485	16,1%
Polònia	2.447	8,8%
EUA	1.861	6,7%
Bèlgica	1.249	4,5%
R. Unit	1.073	3,8%
Portugal	776	2,8%
Rep. Txeca	731	2,6%
Suïssa	707	2,5%
Holanda	707	2,5%
Dinamarca	611	2,2%
Resta del món	3.148	11,3%

Taula 13

DO COSTERS DEL SEGRE		
TOTAL VT	16.285	100,0%
Suècia	5.401	33,2%
Finlàndia	2.531	15,5%
EUA	2.338	14,4%
Suïssa	957	5,9%
Holanda	864	5,3%
R. Unit	781	4,8%
Alemanya	520	3,2%
Dinamarca	483	3,0%
Altres països**	356	2,2%
Resta del món	2.054	12,6%

Taula 14

DO TARRAGONA		
TOTAL VT	13.473	100,0%
Polònia	2.230	16,6%
Irlanda	2.093	15,5%
Alemanya	1.601	11,9%
França	1.547	11,5%
R. Unit	1.404	10,4%
Bèlgica	1.009	7,5%
EUA	872	6,5%
Dinamarca	556	4,1%
Japó	475	3,5%
Holanda	427	3,2%
Resta del món	1.259	9,3%

**La categoria altres països fa referència bàsicament a països del continent Africà

Taula 15

DOQ PRIORAT		
TOTAL VT	10.350	100,0%
EUA	2.154	20,8%
Suïssa	1.535	14,8%
Suècia	993	9,6%
Alemanya	879	8,5%
Holanda	641	6,2%
Irlanda	543	5,2%
Bèlgica	529	5,1%
França	519	5,0%
Canadà	370	3,6%
R. Unit	277	2,7%
Dinamarca	270	2,6%
Brasil	190	1,8%
Finlàndia	157	1,5%
Resta del món	1.293	12,5%

Taula 16

DO EMPORDÀ		
TOTAL VT	6.260	100,0%
Noruega	1.622	25,9%
R. Unit	960	15,3%
Alemanya	563	9,0%
Suïssa	470	7,5%
EUA	348	5,6%
Holanda	300	4,8%
Canadà	287	4,6%
Suècia	264	4,2%
Bèlgica	236	3,8%
Dinamarca	190	3,0%
França	175	2,8%
Resta del món	844	13,5%

Taula 17

DO CONCA DE BARBERÀ		
TOTAL VT	2.193	100,0%
Canadà	420	19,1%
R. Unit	307	14,0%
Alemanya	227	10,4%
Bèlgica	214	9,8%
Holanda	150	6,8%
Resta d'Amèrica*	131	6,0%
Japó	120	5,5%
Xina	118	5,4%
Suïssa	100	4,5%
Mèxic	69	3,2%
EUA	65	2,9%
Resta del món	273	12,4%

Taula 18

DO ALELLA		
TOTAL VT	2.191	100,0%
Resta d'Amèrica*	1.471	67,1%
França	417	19,0%
Resta del món	303	13,8%

*Resta d'Amèrica fa referència als països del continent americà exceptuant l'Argentina, el Brasil, el Canadà, els Estats Units, Mèxic i Veneçuela

Taula 19

DO PLA DE BAGES		
TOTAL VT	1.087	100,0%
Alemanya	157	14,4%
Suïssa	141	13,0%
Bèlgica	139	12,8%
Mèxic	139	12,8%
Holanda	85	7,8%
Resta d'Àsia***	61	5,6%
Brasil	54	5,0%
Xina	43	4,0%
Suècia	40	3,7%
Finlàndia	38	3,5%
Resta d'Europa no UE****	36	3,3%
EUA	32	2,9%
Resta del món	122	11,2%

***Resta d'Àsia concentra països del continent asiàtic, exceptuant Corea, el Japó i la Xina

****Resta d'Europa no UE fa referència als països del continent europeu no comunitaris exceptuant Suïssa, Rússia i Noruega

Pel que fa al vi especial, en la taula 20 s'inclouen els principals països destí de la DO Cava. Aquesta DO és l'única representada en la categoria de vins especials, degut a la seva rellevància en el conjunt de DO catalanes.

Com s'observa en la taula, la distribució per països correspon a la indicada en la figura 25, essent el principal país Alemanya, seguit del Regne Unit, Bèlgica i els Estats Units.

Taula 20

Destinacions principals del vi especial de la DO Cava. Dades expressades en hectolitres exportats i percentatge respecte el total. Any 2011.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del MARM

DO CAVA		
TOTAL	1.129.313	100,0%
Alemanya	304.582	27,0%
R. Unit	235.597	20,9%
Bèlgica	164.619	14,6%
EUA	133.024	11,8%
Japó	44.156	3,9%
França	30.004	2,7%
Suïssa	26.958	2,4%
Resta Amèrica	22.756	2,0%
Finlàndia	20.442	1,8%
Resta del món	147.175	13,0%

BLOC IV: EVOLUCIÓ DE PREUS AL CONSUM

Preus en Establiments Comercials d'Alimentació

En el bloc que es presenta a continuació, es segueix l'evolució dels preus al consum de vins i caves catalans en diversos establiments comercials d'alimentació.

La mostra de referències que es presenta inclou **19 observacions**: 5 vins blancs, 8 vins negres, entre aquests 5 de joves i 3 de criança; i 6 caves, dels quals 3 són brut, 2 són brut nature i 1 reserva.

Els preus al consum es recullen trimestralment coincidint amb la publicació dels informes de l'Observatori de la vinya, el vi i el cava (els mesos de març, juny, setembre i desembre).

Els preus al consum que es presenten han estat obtinguts en el **mes de setembre del 2011** (taula 21).

En les observacions realitzades, els vins blancs i els caves de referència estan molt ben representats en la totalitat del establiments. Pel que fa als vins negres, la representació és lleugerament inferior.

Taula 21

Preus al consum (€ampolla 75cl). Setembre 2011. Resultats obtinguts classificant els establiments d'alimentació en funció de la seva gamma comercial (àrea metropolitana de Barcelona)

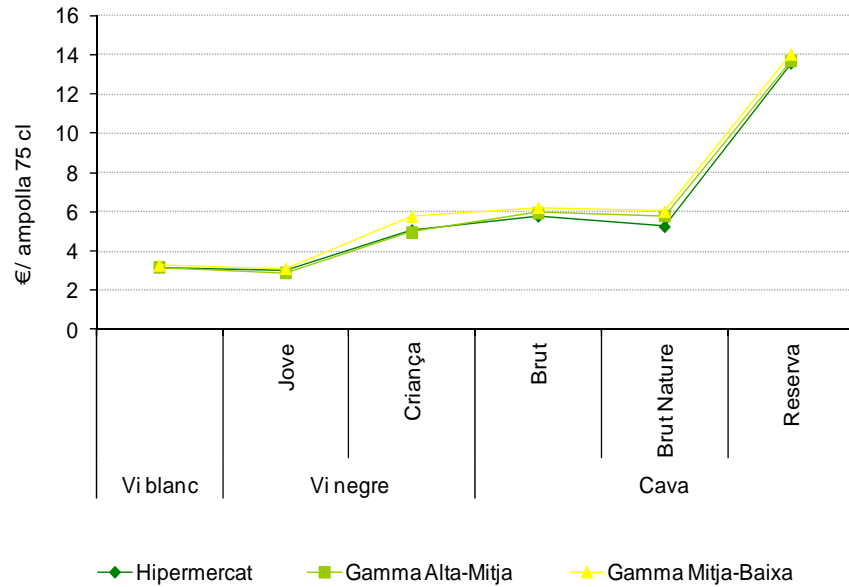
Font: Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava

Producte		Tipus d'establiment			
		Hipermercat	Supermercat		Promig
			Gamma Alta-Mitja	Gamma Mitja-Baixa	
Vi blanc		3,18	3,18	3,28	3,21
Vi negre	Jove	2,99	2,90	3,11	3,00
	Criança	5,06	4,96	5,76	5,18
Cava	Brut	5,79	5,95	6,21	5,98
	Brut Nature	5,25	5,81	6,02	5,69
	Reserva	13,57	13,70	14,03	13,77

Pel que fa a les diferències de preus entre establiments, els hipermercats mantenen uns preus inferiors en comparació amb els supermercats. No obstant, **en aquesta ocasió els supermercats de gamma Mitja – Baixa són els que presenten uns preus més elevats en tots els casos.**

La diferència màxima observada és un 16,2% inferior en supermercat de gamma Alta – Mitja en front del de gamma Mitja – Baixa. Aquesta desviació màxima es dona en un vi negre criança, i equival a 80 cèntims d'euro (figura 26).

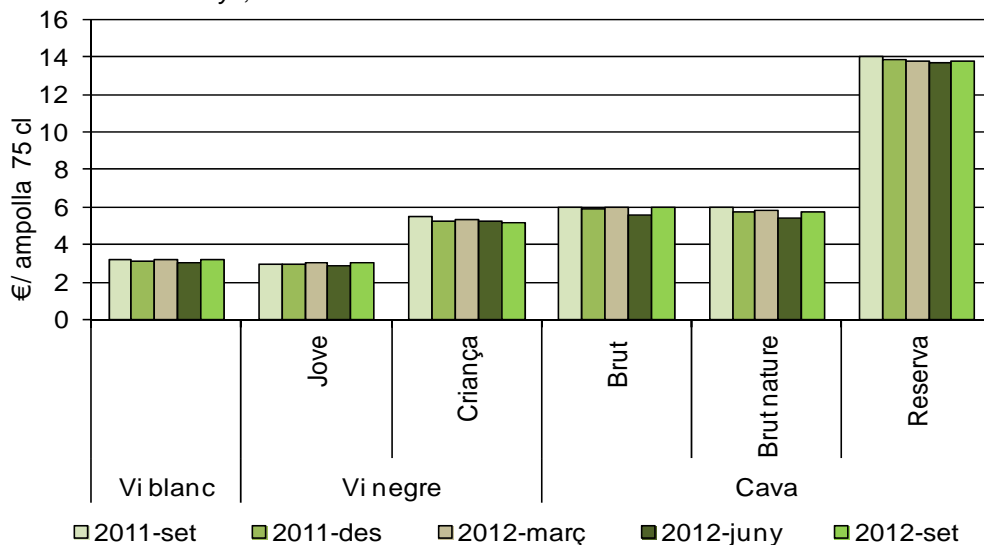
Figura 26
Comparativa de preus al consum segons tipus d'establiment.
Setembre del 2011. Font: Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava

Els preus al consum pel conjunt de productes es redueixen lleugerament respecte a l'any anterior (setembre del 2011) (-1,6%). Aquesta reducció ve marcada per les davallades en el preu del vi negre i del cava (-2,5% i -2,1%, respectivament). El vi blanc, contràriament, augmenta el seu preu lleugerament (1,7%) (figura 27).

No obstant, si es comparen els preus **del mes de setembre respecte els de juny**, s'observa un increment del 3,9%. Aquest increment pot haver vingut motivat per la pujada del IVA de 3 punts percentuals efectuada a partir del dia 1 de setembre. Per categoria de vins s'observa un increment en el preu del vi blanc del 6,9%, un increment en el preu del cava del 4,7% i un increment del vi negre de l'1,7%, pel que es pot concloure que el vi negre de la mostra observada assumeix una part de la pujada de l'IVA.

Figura 27
Evolució dels preus al consum: setembre i desembre del 2011 i març, juny i setembre del 2012
 Font: Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava

BLOC V: RECURS D'ARTICLES CIENTÍFICS: MÀRQUETING AGROALIMENTARI DEL PRODUCTE VI

En el bloc que es presenta a continuació, s'introdueixen una sèrie d'articles científics, publicats en els darrers anys. La recerca realitzada s'emmarca en el màrqueting agroalimentari del producte vi. Concretament, l'objectiu de les investigacions és determinar quines són les preferències del consumidor de vi.

- Barrena M. i Sánchez, M., 2009. **Using Emotional Benefits as a Differentiation Strategy in Saturated Markets.** *Psychology and Marketing*, 26 (11), 1002 – 1030.

RESUM:

L'alt nivell de substitució de productes en la majoria de mercats de consum sovint fa que sigui difícil ajustar l'oferta a la demanda, especialment en els sectors amb mercats madurs i saturats, amb una intensa competència i un alt grau de diferenciació del producte. La dificultat d'utilitzar les característiques tècniques del producte, com la qualitat i/o el preu, per tal de diferenciar-los, suggereix que els agents de vendes podrien beneficiar-se d'obtenir una visió més clara sobre com les decisions de compra dels consumidors estan influenciades per les seves emocions percebudes. En aquest treball s'investiga aquesta qüestió en el **mercat del vi**, un mercat altament saturat d'oferta homogènia, obtenint resultats que semblen recolzar la idea de que les emocions juguen el seu paper en les estructures d'elecció dels consumidors. Els resultats mostren un major grau d'abstracció en aquells segments que reporten un major nombre d'emocions percebudes. Això complica considerablement la tasca de crear estratègies de màrqueting diferenciades, en el sentit que els proveïdors han d'estudiar molt més els nivells d'autoconsciència dels consumidors.

- Barber, N., 2010. **Wine packaging: marketing towards consumer lifestyle to build brand equity and increase revenue.** *International Journal of Revenue Management*, 4 (3-4), 1474-7332.

RESUM:

Tradicionalment, la indústria del vi ha considerat que la qualitat del producte era la clau per augmentar la seva competitivitat. No obstant, quan la qualitat dels vins es percep com a neutre per part del consumidor, aquest tendirà a substituir un vi per un altre, exposant als productors a una intensa competència de preus. Per tal de diferenciar els vins, es poden determinar quins valors atorguen els consumidors als envasos del vi, tenint en compte els seus possibles beneficis mediambientals o funcionals, així com suggereixen les

investigacions més recents, per les que els valors derivats d'un producte van més enllà de la seva qualitat i del seu preu. La vinculació de tècniques de vendes, conjuntament amb una bona gestió de la marca, poden proporcionar als cellers majors ingressos i fidelitat per part dels seus consumidors. Aquest estudi examina la importància dels envasos de vi, en relació amb els beneficis cercats pel consumidor de vi, les seves preferències motivacionals i les relacions existents amb els estils de vida. Els resultats indiquen que la importància de l'envàs de vi té origen en quatre factors motivacionals, que són forts indicadors de preferències. La vinculació de les preferències en l'envàs amb l'estil de vida del consumidor, així com amb les seves variables demogràfiques i de comportament, permetrà que els cellers adaptin les seves estratègies de comunicació als seus mercats objectiu, per tal d'obtenir millores potencials en els seus ingressos.

ANNEX I
BALANÇA COMERCIAL I TAXA DE COBERTURA PER PRODUCTE VINÍCOLA

Taula A

Balança comercial catalana de vi desagregada per tipus de vi en milers d'Euros. Anys 2004 al 2011.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex. Nota: les dades del 2011 són provisionals

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Total vi amb DOP	101.616	111.891	121.000	130.143	127.026	119.825	124.628	141.655
Blanc	22.213	31.854	34.001	34.993	31.657	28.424	25.030	29.004
Negre i rosat	79.403	80.037	86.999	95.151	95.369	91.401	99.598	112.652
Total vi sense DOP	31.105	29.992	25.924	29.033	31.746	27.897	44.047	44.464
Vi sense DOP envasat	13.433	17.315	16.179	20.450	18.970	19.689	33.316	33.272
Blanc	-1.390	134	3.280	1.587	1.960	2.124	10.168	8.765
Negre i rosat	14.824	17.181	12.899	18.863	17.009	17.565	23.148	24.507
Vi sense DOP a doll > 2l.	17.672	12.677	9.746	8.582	12.777	8.207	10.730	11.193
Blanc	10.865	7.462	4.948	4.109	6.373	5.283	4.977	4.487
Negre i rosat	6.807	5.215	4.798	4.474	6.404	2.925	5.753	6.706
Total vi tranquil	132.721	141.884	146.924	159.176	158.772	147.722	168.675	186.120
Blanc	31.688	39.451	42.228	40.688	39.990	35.831	40.176	42.255
Negre i rosat	101.033	102.433	104.696	118.487	118.782	111.891	128.499	143.864
Escumosos i cava	226.073	228.135	201.741	210.848	262.910	235.282	305.150	314.846
Vins de licor	922	-1.608	-4.019	-4.561	-3.882	-1.339	-768	-1.296
Vins d'agulla	-4.018	-1.497	-18.580	-6.536	-4.804	-5.945	-7.616	-4.852
Vins aromatitzats	5.089	4.860	8.948	16.378	14.726	13.386	10.008	-80.467
Total vins	360.786	371.774	335.014	375.305	427.722	389.106	475.448	414.351

Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava

Taula B

Taxa de cobertura catalana per tipus de vi en percentatge. Anys 2004 al 2011.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Datacomex. Nota: les dades del 2011 són provisionals

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Total vi amb DOP	2165,4%	2384,2%	2095,7%	2092,3%	2210,5%	2242,8%	2033,1%	1939,7%
Blanc	1544,5%	2152,6%	1920,6%	1763,0%	1416,5%	1393,0%	1114,1%	1097,3%
Negre i rosat	2447,7%	2491,7%	2173,7%	2248,7%	2738,7%	2793,1%	2603,2%	2450,9%
Total vi sense DOP	372,3%	388,7%	357,3%	348,3%	374,8%	359,7%	449,0%	509,5%
Vi sense DOP envasat	217,9%	276,2%	275,2%	296,7%	284,2%	303,0%	380,4%	438,7%
Blanc	71,4%	102,4%	171,0%	125,8%	138,5%	148,8%	386,7%	541,9%
Negre i rosat	327,0%	505,5%	379,2%	544,3%	426,7%	428,9%	377,7%	412,6%
Vi sense DOP a doll > 2l	56743,9%	2352,3%	1261,9%	761,7%	1119,3%	886,7%	1554,7%	1180,3%
Blanc	969226,3%	1662,1%	1152,6%	644,7%	1070,3%	1943,0%	1500,2%	1338,8%
Negre i rosat	22730,5%	6223,6%	1401,4%	924,4%	1173,2%	486,5%	1605,4%	1095,2%
Total vi tranquil	912,2%	1028,1%	1010,4%	973,4%	1003,6%	1004,5%	984,6%	1102,8%
Blanc	595,1%	617,8%	707,2%	551,7%	590,5%	623,8%	730,7%	904,2%
Negre i rosat	1116,3%	1435,8%	1240,0%	1385,6%	1361,2%	1278,8%	1112,0%	1181,3%
Escumosos i cava	815,4%	615,4%	464,0%	266,3%	292,3%	511,7%	2051,3%	2311,1%
Vins de licor	470,9%	36,4%	14,0%	19,7%	24,5%	57,1%	63,8%	46,5%
Vins d'agulla	9,7%	73,8%	0,7%	34,9%	45,2%	36,7%	13,6%	37,6%
Vins aromatitzats	185,4%	146,8%	218,8%	371,3%	383,0%	314,7%	274,4%	14,8%
Total vins	715,7%	575,6%	426,9%	325,1%	346,7%	521,9%	1025,3%	401,5%

